

Bulgaren in Österreich
Българите
в Австрия

2,50 €

Брой **23**
Ausgabe
8-9/2010
www.bulgaren.org

DI E EINZIGE BULGARISCHE ZEITSCHRIFT IN ÖSTERREICH

Албена Данаилова:
Щастлива съм с това,
което имам

Albena Danailova:
Ich bin damit zufrieden,
was ich habe

Жеравна –
СКОК ВЪВ ВРЕМЕТО

Zheravna –
Sprung in die Zeit

Помощи за отглеждане
на малки деца

Kinderbetreuungsgeld

Editorial & Inhalt

Скъпи читатели,

Всеизвестно е, че Виена е столицата на класическата музика. Колкото по-големи възможности открива този прекрасен град за младите творци, толкова по-трудно е за тях да изпъкнат на фона на талантите, събрани тук от цял свят. Така завоюването на признание във Виена придобива още по-голяма тежест. В броя ще ви запознаем с Албена Данаилова (стр. 5) – първата жена концертмайстор в историята на Виенската филхармония – същата филхармония, на чиито концерти светът се наслаждава в ранните часове на Нова година.

Очакват ви още и интервюта с Марио Начев – управителя на „Ер Кона“ (стр. 12) и художничката Веселина Загралова (стр. 10).

Приятно четене!

Ваша Елица Караенева

Liebe LeserInnen,

alle wissen, dass Wien die Hauptstadt der klassischen Musik ist. Je mehr Möglichkeiten diese wunderschöne Stadt jungen Künstlern bietet, sich zu präsentieren, umso schwieriger ist es, unter allen anderen Talenten aus der ganzen Welt hervorzustechen und bekannt zu werden. Daher ist es umso mehr wert, gerade in Wien Anerkennung zu erringen. In dieser Ausgabe stellen wir Ihnen Albena Danailova vor (Seite 5) – die erste Frau Konzertmeisterin der Wiener Philharmoniker, berühmt und weltweit beliebt besonders für ihr Neujahrskonzert in den ersten Stunden des neuen Jahres, das Menschen aus der ganzen Welt genießen.

In dieser Ausgabe finden Sie auch Interviews mit Mario Natschew, dem Geschäftsführer von Air Kona (Seite 12), und Veselina Zagralova – Malerin (Seite 11).

Wir wünschen Ihnen viel Vergnügen beim Lesen!

Ihre Redakteurin Elitsa Karaeneva

Aktuell

- 3–4 Psychologie des Bartergeschäfts und der mündlichen Vereinbarung (Bulgarisch und Deutsch)

Portrait

- 5–9 Albena Danailova (Bulgarisch und Deutsch)

Wir stellen vor...

- 10–11 Vesseline Zagralova (Bulgarisch und Deutsch)

Miniportrait

- 12 Mario Natschew (Bulgarisch und Deutsch)

Finanzen/Gesetze/Ausbildung

- 13 Sonnenenergie sinnvoll nützen (Deutsch)
14–15 Kinderbetreuungsgeld (Bulgarisch und Deutsch)
16–17 Studieren in Österreich. Enquete (Bulgarisch)

Das unbekannte Bulgarien

- 18 Zheravna – Sprung in die Zeit (Bulgarisch und Deutsch)

Das unbekannte Österreich

- 19 Ein Märchen aus dem Wienerwald (Bulgarisch und Deutsch)

Geschichte

- 20–21 Prof. Ivan Schischmanov (Bulgarisch und Deutsch)

Memoiren

- 22–23 Bulgarien in kleinen Schritten (Bulgarisch und Deutsch)

Projekte

- 24 Internet Radio Tatkovina (Bulgarisch)

Für die Kinder

- 25 Meine Träume (Bulgarisch und Deutsch)

Kultur & Information

- 26–27 Internationale ART connection (Bulgarisch und Deutsch)
28–29 Hl. Kliment von Ochrid (Bulgarisch und Deutsch)
28–29 Programm der bulgarischen Kirchen (Bulgarisch)
30 Kulturprogramm (Bulgarisch und Deutsch)
31 Kleinanzeigen (Bulgarisch und Deutsch)

IMPRESSUM

Herausgeber Kulturverein Bulgaren in Österreich

Chefredakteurin
Elitsa Karaeneva Devrnja
Stellv. Redakteurinnen:
Donika Tsvetanova
Elitsa Tsenova

Redaktion:
Bulgarisch
Maria Kasherova
Lyubomira Dimitrova
Deutsch

Christina Oppermann-Dimow

Freie MitarbeiterInnen:
Krasimira Plachetzky
Blaga Zlateva
Karolina Dimitrova
Silvana Trenkova
Dimitar Dunkov

Grafik & Design:
Elitsa Karaeneva Devrnja
Goran Devrnja
Julia Kovatchev (JUKO)

Korrektor
Yordan Gergov
Verteilung:
Tatyana Ribarska
Chavdar Ribarski
Marketing
Tatyana Ribarska
Druck Prime Rate Kft.

Adresse
1020 Wien,
Vorgartenstrasse 122/460
www.bulgaren.org
E-Mail verein@bulgaren.org

Erscheinung
Bulgaren in Österreich
erscheint jeden
zweiten Monat
Preis 2,50 €
Abonnement
Kulturverein Bulgaren in
Österreich,
Erste Bank, PLZ 20111,
Kontonr. 28714074000

ISSN 2074-2746 (Print)
ISSN 2074-8450 (Online)

Психология на бартерната сделка и устното споразумение

Разменната търговия, известна още като бартер, е най-простата форма на търговия, при която стоците или услугите се разменят за известно количество други стоци или услуги, т.е. парите не се използват при размяната. Бартерът става популярен сред обществата, в които не съществуват парични системи или парите са в много нестабилно положение. Или просто липсват такива.

ТЕКСТ Доника Цветанова

Имало едно време...

Когато през 2004 г. започнах работа в медийна група, тепърва налагаща няколко сайта в интернет пространството в България, за първи път се сблъсках с бартерната сделка. Тъй като проектите бяха нови и рискови, собственикът на фирмата предпочиташе да не влага много средства за поддръжката и развитието им. Затова той насърчаваше персонала си да практикува т.нар. сделки на разменни начала. В началото всичко се свеждаше до размяна на банери и линкове, впоследствие се развиха до малки услуги, размяна на контакти и пр. Не след дълго много от фирмите се решиха на реклама и други представяния, но и много от тях продължиха практиката на бартерното сътрудничество. Още тогава усетих хлъзгавата му същност. Самото изричане на думата ставаше трудно, произнасяше се някак гузно и между другото. Уточняването на параметрите и сроковете отнемаше време, а за спазването им и постигането на заветната крайна цел се изискваше геройско усилие на волята и безгранично търпение.

За медийния „пазар“ на българските медии в Австрия

Колкото и странно да му звучи на някого, в деветмилионна Австрия българите могат да се похвалят с шест български медии (списание, два вестника, две радиопредавания – във Виена и в Линц, и едно тв предаване), два информационни портала и един енорийски лист. Погледнато реално, бием по многообразие на форма-

ти огромното медийно присъствие на турската и сръбската общност. И колкото и всеки един да пропагандира думата „единствена“ за своята медия, фактите говорят сами. Оказва се обаче, че много българи не познават тези медии и че повечето български фирми и институции не искат да се идентифицират с тях или да ги подпомагат по какъвто и да е начин. Потупване по рамото винаги върши чудеса. Но все пак си остава независимостта, която, сравнена с медийния пазар в България, се оказва все по-ценно качество.

Тъй като освен „единствени“ някои български медии в Австрия са и независими, оцеляването им става трудно, с компромиси и с много... да, познахте – бартерни сделки. Освен „неудобството при този вид търговия, че зависи от взаимното съвпадение на необходимости“, бартерната сделка се възприема често като съвместна работа, в която едната страна, за съжаление, забравя поетия ангажимент. Характерното за нея е устното споразумение, което лесно може да бъде тълкувано по-късно по различен начин или още по-лесно – да бъде напълно игнорирано.

А ти знаеш ли...

Но големият проблем не идва от с нищо незаслужилата леко несериозното отношение бартерна сделка или устно споразумение за съвместна работа, а от хората зад тях. И когато работата по ответната услуга, стока и пр. натежи или няма кой да я свърши, се започва другата характерна дейност за хората, за които „безплатното

е евтино“ или „щом го няма на хартия – не е било“, а именно слуховете и нападите. Разпространяването на подобен тип информация е удобно, защото в повечето случаи е анонимно, напълно безплатно и се разпространява със скоростта на светлината, защото – е, хайде де – че кой не обича клюките...

За уважението

И отгук следните въпроси: докога за някои българи устното споразумение и устното сключване на сделки ще са удобна форма за забавяне на плащане, ответна услуга или ще са удобен претекст за отказване от поет ангажимент; докога ще се обръщаме един към друг чрез посредници – трети лица, и докога, макар и в малка общност като нашата, ще бъдем скарани или сърдити с/на най-малко трима души, две фирми или една институция.

Как, драги сънародници, искаме да представяме България и хората ѝ в добра светлина, като вечно зад гърба на някого някой шушука, обсъжда и трови атмосферата, и как искаме да развиваме (защото всички български медии и институции в Австрия официално стоят зад тази мисия) единна културна, положителна информационна политика, като липсва уважението и отговорността. Уважението към колегите и работата им и отговорността да стоиш зад думите, делата и обещанията си.

Приликата с реални лица и събития е (не)съвсем случайна. ★

Psychologie des Bartergeschäfts und der mündlichen Vereinbarung

Der Tauschhandel, auch als Bartergeschäft bekannt, ist die einfachste Form des Handels, bei der Waren oder Dienstleistungen gegen eine gewisse Menge von anderen Waren oder Dienstleistungen getauscht werden, d. h. ohne die Verwendung von Geld. Populär wurde das Bartergeschäft in Gesellschaften, die über kein Geldsystem verfügen oder aber eine instabile Währung haben.

TEXT Donika Tsvetanova
ÜBERSETZUNG Blaga Zlateva

Es war einmal...

Als ich im Jahre 2004 begann für eine Mediengruppe zu arbeiten, die damals einige Internetseiten in Bulgarien zu etablieren versuchte, wurde ich zum ersten Mal mit dem Bartergeschäft konfrontiert. Da die Projekte neu und riskant waren, wollte der Eigentümer der Firma nicht allzu viel in deren Abwicklung investieren. Deshalb forderte er das Personal auf, sog. Kompensationsgeschäfte durchzuführen. Am Anfang bestanden diese bloß in dem Austausch von Bannern

und Links, danach tat man sich gegenseitig kleine Gefallen wie Kontakte auszutauschen etc. B i n n e n kurzer Zeit entschieden

sich viele Firmen für Werbung und andere Präsentationsformen, viele andere blieben aber bei der Praxis der Gegengeschäfte. Schon damals wurde mir das Heikle an solchen Geschäfte bewusst. Selbst das Aussprechen des Wortes „Bartergeschäft“ war schon problematisch, es wurde immer voller Verlegenheit und hinter vorgehaltener Hand eingeworfen. Die Festlegung der Parameter und Fristen dauerte immer lange und ihre Einhaltung und das Erreichen des erhofften Erfolgskontrolle erforderten extreme Willenskraft und endlose Geduld.

Über den Medienmarkt der bulgarischen Medien in Österreich

So erstaunlich es einem auch erscheinen mag, gibt es in einem Land wie Österreich mit seinen 9 Millionen Einwohnern sechs bulgarische Medien (eine Zeitschrift, zwei Radiosendungen – in Wien und Linz, und eine Fernsehsendung), zwei Informationsportale und ein Gemeindeblatt. Tatsächlich haben wir, was die Vielfalt der medialen Formate betrifft, die riesige Medienpräsenz der serbischen und türkischen Medien überholt. Auch wenn jeder sein eigenes Medium als „das Einzige“ propagiert, sprechen die Fakten für sich. Es stellt sich heraus, dass viele Bulgaren diese Medien gar nicht kennen und sich die meisten bulgarischen Firmen und Institutionen weigern, sich mit diesen zu identifizieren oder sie irgendwie zu unterstützen. Die Hand schütteln tut's genauso. So hat man wenigstens den Vorteil, seine Unabhängigkeit zu bewahren, was sich im Hinblick auf den bulgarischen Medienmarkt als immer wertvoller erweist.

Und da manche bulgarischen Medien in Österreich außer „einzig“ auch unabhängig sind, ist ihr Überleben problematisch, mit vielen Kompromissen und... ja richtig, mit vielen Bartergeschäften verbunden. Außer der Schwierigkeit, dass man bei dieser Art von Handel auf die Übereinstimmung der Interessen angewiesen ist“, wird das Bartergeschäft oft als eine gemeinsame Aufgabe wahrgenommen, bei der die eine Seite ihr Engagement leider vergisst. Typisch dafür ist die mündliche Vereinbarung, die später leicht umgedeutet oder in einer noch leichteren Variante völlig ignoriert werden kann.

Hast du schon gehört...

Eigentlich ist das große Problem beim Bartergeschäft, das zu Unrecht nicht ernstgenommen wird, die Menschen dahinter. Wenn der

Aufwand für die Gegenleistung zu groß ist oder wenn niemand diese Arbeit übernehmen kann, fängt es mit der anderen Spezialität der Leute an und zwar die Gerüchte und die Angriffe „Das, was nichts kostet, ist am billigsten“ oder „All das, was nicht schwarz auf weiß steht, ist niemals passiert“. Die Verbreitung solcher Gerüchte erweist sich als besonders praktisch, weil sie meistens anonym erfolgt, nichts kostet und sich von selbst mit Lichtgeschwindigkeit herumspricht, denn geben wir es zu, jeder Klatschgeschichten mag.

Über den Respekt

Daraus lassen sich folgende Fragen ableiten: Wie lange noch wird die mündliche Vereinbarung von manchen Bulgaren als eine Möglichkeit gesehen, Zahlungen oder Gegenleistungen zu verzögern oder aber als eine Ausrede, auf ein Engagement zu verzichten. Wie lange noch werden wir miteinander nur durch Dritte kommunizieren, wie lange noch werden wir im Rahmen unserer kleinen Gemeinschaft Konflikte mit mindestens drei Menschen, zwei Firmen und einer Institution haben?

Wie, liebe Landsleute, wollen wir Bulgarien und seine Menschen in gutem Licht zeigen, wenn ständig hinter dem Rücken geklatscht und geflüstert wird und „die Atmosphäre verdorben wird“. Wie wollen wir eine offene, einheitliche, kultivierte und positive Informationspolitik führen (obgleich alle offiziell dahinter stehen), wenn der Respekt und die Verantwortung fehlen. Der Respekt für die Kollegen und ihre Arbeit und die Verantwortung für die eigene Worte, Taten und Versprechen zu stehen.

Jede Ähnlichkeit mit realen Personen und Ereignissen ist (nicht) rein zufällig. ★

Албена Данаилова:

ЩАСТЛИВА СЪМ С ТОВА, КОЕТО ИМАМ

„Тя възхищава с изискания си и елегантен, емоционален звук и пластично звучене“. Така най-общо специалистите определят стила на музициране на Албена Данаилова, талантливата българска цигуларка, която само преди няколко месеца получи постоянно назначение като концертмайстор в оркестъра на Виенската опера. Красива, усмихната, умна, естествена, амбициозна, упорита – това са определенията, с които я описват хората, имали шанса да общуват с нея.

Albena Danailova:

Ich bin damit zufrieden, was ich habe

„Sie begeistert mit ihrem vornehmen, eleganten und emotionellen Spiel und dem plastischen Klang.“ So beschreiben die Fachleute den musischen Stil von Albena Danailova, einer talentierten bulgarischen Geigerin, die vor wenigen Monaten einen fixen Platz als Konzertmeisterin im Staatsopernorchester bekam. Als hübsch, klug, authentisch, zielstrebig und hartnäckig beschreiben sie alle, die sie einmal näher kennenlernen konnten.

ТЕКСТ Елица Ценова
СНИМКИ Доника Цветанова,
архив на Албена Данаилова и
Виенската опера

ТЕКСТ Elitsa Tsenova
ÜBERSETZUNG Krasimira Plachetzky
FOTOS Donika Tsvetanova,
Archiv Albena Danailova und
Wiener Stadtoper

„Пръстчетата искат да свирят“

Албена Данаилова е родена в София в семейството на музиканти – майка ѝ Виолета Попова е пианист, а баща ѝ Боян Данаилов – цигулар. Петгодишна прегръща цигулката, която се превръща в нейна страст, работа и отдушник.

Специално за сп. „Българите в Австрия“ първата ѝ учителка Нели Желева разказа: „Албена беше изключително дисциплинирана. Това, което я отличаваше от другите деца, беше голямото ѝ търпение да изработи докрай всеки детайл. Спомням си, че веднъж се забавих да раздам упражненията за свирене на малките си ученици. Баща ѝ дойде при мен да иска материалите, защото Албена каза: „Дайте ми нотите, че пръстчетата искат да свирят“.

Израснали сте в семейство на музиканти. Очевидно е било неизбежно да продължите и вие по пътя на родителите си.

Напротив. Имаше големи шансове да бъда и нещо друго. Моите родители не бяха от тези, които искат децата им непременно да се занимават с музика. Явяването ми на експерименталния изпит е станало по чиста случайност.

С какво цигулката надделя над пианото?

Когато са ме питали на какво искам да свиря, съм казала: „Цигулка!“. Не знам защо. Сигурно ми се е видяла по-интересна. Все пак с цигулка в ръка човек може да се движи, докато свири, а звукът напомня на човешки глас.

Цигулката ощети ли по някакъв начин детството ви?

О, не. Не свирех по много, но гледах да си изпълня задълженията. На мен ми беше ясно, че не мога да отида да си играя, докато не съм приключила до определено ниво – ако трябва някой тон да се изчисти или нещо да се дооправи, предпочитях да го направя, преди да изляза. Мотивацията да бъде свободна за мен беше

„Die Fingerchen wollen spielen“

Albena Danailova wurde in Sofia in einem Elternhaus von Musikern geboren. Ihre Mutter, Violeta Popova, ist Pianistin, und ihr Vater, Boyan, spielt Geige. Mit fünf hält die kleine Albena die Geige schon fest in den Händen, das Musizieren wird später für sie zur Leidenschaft, zum Beruf und zum Trost. Exklusiv für „Die Bulgaren in Österreich“ erzählt ihre erste Musiklehrerin: „Albena war ein äußerst diszipliniertes Kind. Ihre enorme Geduld, an jedem Detail zu feilen, unterschied sie von den anderen Kindern. Als ich die Übungsmaterialien zu verteilen vergaß, kam ihr Vater zu mir. Albena verlangte von mir ihre Noten, denn „die Fingerchen wollen spielen“.

Sie wuchsen in einem Elternhaus von Musikern auf. Das muss ihren Lebensweg bestimmt haben.

Ganz im Gegenteil. Es gab Möglichkeiten, auch etwas Anderes zu werden. Meine Eltern gehörten nicht zu jenen Leuten, die unbedingt denselben Beruf für ihre Kinder wollen. Dass ich zu einem Probetest ging, war reiner Zufall.

Warum war die Geige dem Klavier überlegen?

Als man mich fragte, was ich spielen möchte, sagte ich: Geige. Ich selbst habe keine Erklärung dafür. Ich muss die Geige interessanter gefunden haben. Schließlich ist man mit einer Geige mobiler, oder vielleicht fand ich den Klang interessanter.

War die Geige von Nachteil für ihre Kindheit?

Nein, gar nicht. Ich übte nicht viel, aber schaute, dass ich meine Aufgaben fertig mache. Es war klar, dass die Aufgaben vor dem Spielen mit anderen Kindern kamen. Wenn eine Note noch geübt werden musste, übte ich und erst dann ging ich nach draußen. Das tat ich freiwillig. Entscheidungen frei zu treffen war motivierend für mich. Es mag so klingen, als ob ich dazu gezwungen worden wäre, aber für mich war es anders. Mir wurde beigebracht systematisch zu arbeiten und ich denke, dass gerade diese Gewohnheit sehr nützlich ist.

Albena absolvierte das staatliche Musikgymnasium und später das Staatskonservatorium in Sofia. Nachher setzte sie ihre Ausbildung an der Musik- und Theaterakademie in Rostock fort. Sie war Konzertmeisterin bei den Londoner Philharmonikern und spielte die erste Geige im Orchester der Bayerischen Staatsoper. Sie ist Preisträgerin bei diversen internationalen Wettbewerben und Festspielen.

много важна и затова се стараех. Не искам да звучи, сякаш че съм правела нещо насила, но аз съм научена да бъда систематична и мисля, че това е много нужно качество.

Албена Данаилова е завършила Националното музикално училище „Любомир Пипков“, а по-късно и Българската държавна консерватория в София (дн. Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“). Продължава образованието си във Висшето училище за музика и театър в Росток. Била е концертмайстор на Лондонската филхармония и първа цигулка на Баварската държавна опера в Мюнхен. Носителка на редица награди от международни конкурси и фестивали.

„Българка е първата жена концертмайстор във Виенската опера“

С подобни заглавия започват статиите в пресата по повод на спечеления от Албена Данаилова конкурс за концертмайстор. Двегодишният пробен период вече е зад гърба ѝ и сега тя спокойно разказва за трудната битка.

Как се решихте да кандидатствате за място в оркестър, известен със своя консерватизъм по отношение на жените?

Видях обявата и понеже обичам предизвикателствата, реших да се пробвам. Преди това се обадих на един настоящ колега и приятел и го попитах има ли изобщо смисъл. „Разбира се, че има. Тези приказки са отживелици. Просто не приемаме всяка жена, както и не приемаме всеки мъж“. След това успокоение си подадох документите, получих покана, а мястото спечелих заради начина, по който свирих. Конкурсът беше много честно проведен – всичките тринайсет кандидати имахме равни стартови позиции и се оценяваше професионализмът. След две години в този оркестър мога да кажа, че промяната в него е радикална. Сега работя с млади хора, които мислят модерно. Времената се променят.

В какво се състои работата на концертмайстора?

Един колега преди мен вече е казал, че концертмайсторът е човекът, който организира парти и кани на него диригента... Имам предимно организационни функции и трябва да осъществявам връзката между диригента и оркестъра. Виенската филхармония е най-независимият оркестър в света – ние нямаме шеф и сами избираме диригентите си.

Вие сте и първият български музикант, свирил на традиционния Новогодишен концерт на Виенската филхармония (1 януари 2009 г.), който се излъчва в повече от шейсет държави по света.

„Eine Bulgarin ist die erste Konzertmeisterin in der Wiener Staatsoper“

Solche und ähnliche Titel zieren die Presseartikel über den von Albena Danaïlova gewonnenen Wettbewerb für Konzertmeister. Die zweijährige Probezeit liegt schon hinter ihr und sie erzählt gelassen über das Geschehene.

Sie wagten es, sich für ein Orchester zu bewerben, das für äußerst konservativ gilt, wenn es um Frauen geht? Wie kam das?

Ich sah die Anzeige und nachdem ich Herausforderungen mag, entschied ich mich, es zu probieren. Vorher jedoch rief ich einen jetzigen Kollegen und Freund an und fragte ihn, ob das überhaupt sinnvoll wäre. „Klar ist es sinnvoll. Dieses Gerede ist Geschichte. Wir nehmen nicht einfach jede Frau auf, sowie auch nicht jeden Mann.“ Nach dieser Beruhigung bewarb ich mich. Den Posten gewann ich mit meiner Art zu spielen. Der Wettbewerb wurde sehr ehrlich (fair) durchgeführt: Alle dreizehn KandidatInnen hatten die gleichen Möglichkeiten und wurden nach ihrer Professionalität bewertet. Nach zwei Jahren im Orchester kann ich sagen, dass es eine radikale Veränderung gegeben hat. Die Zeiten ändern sich.

Was ist die Aufgabe eines Konzertmeisters?

Diesen Spruch gibt es schon und er stammt von einem anderen Konzertmeister. Dieser sagte, dass die Rolle eines Konzertmeisters dieselbe sei wie die eines Partyveranstalters, der, gemeinsam mit einem Team, alles organisiert und vorbereitet, dazu wird ein Dirigent als Gast eingeladen. Meine Funktion ist eine organisatorische. Ich soll die Verbindung zwischen dem Orchester und dem Dirigenten herstellen. Die Wiener Philharmoniker sind das unabhängigste Orchester der Welt. Wir haben keinen Vorgesetzten und laden selbst unseren Dirigenten ein.

Това е незабравимо преживяване. Аз също години наред съм гледала концерта по телевизията, но да бъдеш там, на сцената, е много вълнуващо. Дори тази година, когато го гледах по телевизията, ми беше някак странно – всички лица са ми познати, знам какво се случва, кой какво си мисли. Много е хубаво да съм част от една институция, която ми се е струвала толкова далечна и непостижима.

Чувствате ли се вече част от оркестъра?

Разбира се, още от самото начало. Иначе няма смисъл да се предприемат такива стъпки. Човек приема това, което му се дава, и допринася с това, което има.

На каква цигулка свирите в момента? Има ли някаква интересна история, свързана с нея?

Свирия на стара италианска цигулка, която ми е дадена от Виенската филхармония. Когато дойдох тук, няхах инструмент. Предишната ми цигулка беше част от колекцията на Баварската държавна опера и по тази причина трябваше да я оставя там. Моята собствена не може да се конкурира с инструментите на колегите и затова отидох при директора на Филхармонията д-р Хелсберг и му казах. „Ама как така“, ахна той. Тук, във Виена, има огромна колекция от инструменти, но аз все пак не съм австрийка... В притеснението си г-н Хелсберг споделил проблема в неформална обстановка и се оказало, че негови приятели имат решение. Г-н Хелсберг беше мой ментор през двегодишния пробен период и много ми помогна да се справя с предизвикателствата.

Имате ли специален ритуал преди излизане на сцена?

Свиренето е отборно преживяване, но като цяло хората от оркестъра нямаме традиция да си казваме нещо определено преди излизане на сцена. Лично аз се прекръствам. Това е.

„Музиката не е като останалите професии“

Свириете ли сама на себе си, когато сте в определено настроение?

Да. Това наистина е необходимо и много помага. Музиката не е като останалите професии, тя обсебва голяма част от живота,

Sie waren auch die erste bulgarische Musikerin, die am traditionellen Neujahrskonzert der Wiener Philharmoniker am 1. Januar 2009 spielte. Das Konzert wird in mehr als 60 Länder übertragen.

Ja, das ist bestimmt ein unvergessliches Erlebnis. Ich selbst schaute mir Jahre lang das Neujahrskonzert im Fernsehen an. Aber selbst auf der Bühne zu stehen ist mehr als bewegend. Auch dieses Jahr hatte ich ein eigenartiges Gefühl, als ich das Konzert im Fernsehen verfolgte: Alle Gesichter sind mir bekannt, ich weiß alles, was geschieht, was ein jeder denkt. Und es ist so schön Teil dieser Institution zu sein, die mir vorher so fern und unerreichbar schien.

Haben Sie also jetzt das Gefühl ein Teil der Wiener Philharmoniker zu sein?

Selbstverständlich, von Anfang an schon. Es wäre sonst sinnlos so etwas zu unternehmen. Man nimmt was einem gegeben wird und trägt bei, was man kann.

Was für eine Geige spielen Sie? Hat sie eine besondere Geschichte?

Das ist eine alte italienische Geige, die ich von den Wiener Philharmonikern bekam. Meine vorige Geige war Teil der Sammlung der Bayerischen Staatsoper und ich musste sie zurückgeben. Meine eigene konnte nicht mit den Instrumenten der Kollegen mithalten. So ging ich zum Direktor der Philharmoniker, Herrn Dr. Helsberg, und sagte was für ein Problem ich hätte. „Aber wie denn?“, zeigte er sich überrascht. Hier in Wien gibt es eine Riesensammlung von Instrumenten. Ich bin jedoch keine Österreicherin. In seiner Verlegenheit erwähnte Herr Helsberg mein Problem im Freundeskreis und es stellte sich heraus, dass einige Freunde eine Lösung für mich hatten. Herr Helsberg war mein Mentor während der zwei jährigen Probezeit und er half mir dabei die Herausforderungen zu bestehen.

Haben Sie einen bestimmten Ritus bevor Sie auf die Bühne gehen?

Unser Spiel ist ein Teamerlebnis. Die Philharmoniker haben keine bestimmte Tradition, die mit einem Ritus verbunden wäre. Ich selbst bekreuzige mich manchmal. Sonst gibt es keine weiteren Zaubereien.

Die Musik ist nicht wie die übrigen Berufe

Spielen Sie auch nur für sich allein, wenn Sie in Stimmung dafür sind?

Ja. Es ist leicht und hilft einem viel. Die Musik ist nicht wie die übrigen Berufe. Sie nimmt einen Großteil des Lebens in Anspruch, wird ein Teil des Lebens. Es sollte anders sein, ist es aber nicht. Man lernt seine Emotionen durch die Noten zu artikulieren. So wird die Musik zu einem Ventil für die Gefühle. Das Spielen hilft mir, mich von allen Emotionen zu befreien und meine Seele wieder frei zu kriegen. Ich spiele gerne Bach, Mozart, verschiedene Werke für Geige und Klavier, aber auch Beethovens oder Schuberts Quartette.

Seit Ihrem 12. Lebensjahr spielten Sie gemeinsam mit Ihrer Mutter auf Konzerten. Wie beeinflusste das ihre Mutter-Tochter-Beziehung?

Da sie selbst Musikerin ist, kennt sie mich am besten. Das hat Vor- und Nachteile. Sie ist ausgesprochen gut in ihrem Beruf. Wir verstehen uns sowohl als Kolleginnen als auch als Freundinnen sehr gut.

става част от него. Не бива да е така, но е така. Човек се научава да изразява емоциите си посредством музикални тонове и музиката става отдушник. Свирейки, аз мога да се освободя от натрупаните емоции и да освободя душата си. Обичам да си свиря Бах – части от произведения за цигулка и пиано, квартети на Бетовен, Шуберт.

От 12-годишна изнасяте концерти с майка си. Как се отразява това на отношенията помежду ви?

Чисто професионално тя е човекът, който ме познава най-добре, а това си има както своите плюсове, така и минуси. Майка ми е изключителен професионалист и с нея се разбираме много добре не само като музиканти, но и като приятели.

Майка ви беше в залата с вас, когато трябваше да изсвирите за първи път пред виенска публика „Живот на героя“ от Рихард Щраус. Тя ли е основната ви опора?

Това е много красиво соло, но е трудничко не само технически, а и защото е натоварено с много история – най-големите имена в музиката са го свирили, ето защо винаги очакванията към цигуларя са големи... Майка ми беше при мен, за да се порадва на детето си. И за да ме подкрепи. Да, тя ми е голяма опора.

Класическа/модерна музика

Как гледате на модерните изпълнения на класически произведения, които ни предлагат Ванеса Мей, Васко Василев и други музиканти?

Ванеса Мей свири на електрическа цигулка, която няма нищо общо с класическата. То е като с китарата – има класическа китара, има и друг вид китари. Васко Василев е изключителен цигулар. Музиката, която той свири, прилича на музиката на Ванеса Мей. Публиката се интересува от ефекти – и те продават ефекти. От друга страна, за човек, свирил толкова много класическа музика, което е дълбоко емоционално усещане на нещата, е хубаво да може да употреби качествата си и за нещо друго, неизискващо такова душевно и интелектуално усилие.

Аз например много харесвам джаз. Но той е доста различна система от класическата, т.е. нещата, които са важни в джаза, не са важни в класиката. Искане ми се в един момент така добре да свиря джаз, че да мога да си позволявам джаз сесии. Така, за разнообразие.

Къде се виждате след 5–10 години?

Пак тук, във Виена, надявам се. На мястото си в този оркестър. А какви допълнителни неща ще правя – не зная. Много искам да свиря – и свиря – соло, камерна музика. Може и да преподавам след време – не зная. Човек просто прави нещата, които идват, и не се замисля много в конкретния момент. Обобщенията и изводите идват след това. ★

Ihre Mutter war mit dabei als Sie zum ersten Mal „Das Heldenleben“ von Richard Strauss vor Wiener Publikum spielten. Ist sie Ihre größte Unterstützerin?

Dieses Stück ist bekannt für sein großes und schweres Geigen Solo: Die größten Orchester und Konzertmeister haben es gespielt. Das erhöht die Ansprüche gegenüber dem Geiger. Da ich das in meinem quasi ersten Jahr als Konzertmeisterin hier, in Wien, mit meinen Kollegen unter Georges Pretre spielen durfte, war ein großes Ereignis für mich. Für meine Mutter und für viele andere Zuhörer auch. Ganz bestimmt ist sie eine große Unterstützung für mich.

Klassische/moderne klassische Musik

Was halten Sie von den modernen Interpretationen klassischer Werke, die uns Musiker wie Vanessa Mae, Vasko Vassilev etc. darbieten?

Vanessa Mae spielt elektrische Geige, die mit der Klassischen nichts Gemeinsames hat. Ähnlich wie bei den Gitarren: Es gibt elektrische und andere Arten. Vasko Vassilev ist ein hervorragender Violinist, er versucht der klassischen Musik eine neue, moderne Richtung zu geben, sehr angepasst an den Zeitgeist. Das Publikum interessiert sich für Effekte und diese Musiker verkaufen Effekte. Die Klassik ist eine sehr tiefe und emotionsgeladene Art der Weltbetrachtung und es ist gut, dass Musiker, die sehr lange nur klassische Musik gespielt haben, ihre Fertigkeiten nützen können, um etwas anderes zu machen, das nicht solcher seelischer und intellektueller Anstrengungen bedarf. Ich persönlich mag Jazz sehr. Dieses Musiksystem unterscheidet sich jedoch erheblich von der Klassik. Dinge, die für die Jazzmusik bedeutend sind, sind unbedeutend für die klassische Musik. Mein Wunsch ist es, Jazz so gut spielen zu können, dass ich Stücke spiele, die meine Gefühle treffen.

Wo sehen Sie sich in 5–10 Jahren?

Wieder hier in Wien hoffentlich. An meinem Platz im selben Orchester. Was mich zusätzlich beschäftigen wird, weiß ich nicht. Ich wünsche mir sehr, Solo- oder Kammermusik zu machen. Es könnte sein, dass ich unterrichten werde. Man macht, was gerade kommt, ohne viel darüber nachzudenken. Nachher wird erst reflektiert und Schlussfolgerungen werden gezogen. ★

На чай с „Идейно общество“

Веселина Загралова между българския иконопис и виенския сецесион

Веселина Загралова е родена в Стара Загора, България. Завършва висшето си образование по религиозно изкуство и стенопис във Велико Търново. От 2004 г. живее, работи и твори във Виена.

ИНТЕРВЮ Гергана Стоев
СНИМКИ Архив на Веселина Загралова

З„Зелен“, отговори Веселина, когато я попитах какъв чай ще пие. Поканих я, за да обсъдим предстоящата ѝ изложба на 8 май в клуба на „Идейно общество“. След като уточнихме аранжирането на картините, се заговорихме за темите на нейното изкуство и за творческия ѝ път. Докато наблюдавах картините ѝ, които предстоеше да окачим за предстоящата изложба, ѝ зададох следните въпроси:

Като творец от български произход в Австрия как се отразяват двете култури в изкуството ти?

Годините, които прекарах в Австрия, ме промениха. Това е естествено при

сблъсъка с чуждата култура. Повратът в моя мироглед доведе и до промяна на посоката, в която работя. Образованието ми от България – „Иконография“ във Великотърновския университет, създаде много силна принадлежност у мен към т.нар. източна култура, свързана с православното християнство и наследството на Византия. След шест години в Австрия тази принадлежност съществува все още и всичко, което научих в България, ми помага днес в работата. „Опасността“ за мен лежеше в моята насоченост към миналото и към това, „което беше“. А именно – неосъзнато повтаряне и копиране на образци на християнското изкуство. В Австрия започнах да се опитвам да работя в настоящето, да отразявам теми и проблеми на днешния ден.

Какви са въздействията или противоречията между виенския сецесион и твоето творчество?

Виенският сецесион, или т.нар. Югендстил, като цяло е бил винаги близък до мен. Сецесионът е във взаимовръзка и с византийската естетика. Пример за това са стенните мозайки на Густав Климт от двореца „Стоклет“ в Брюксел. Югендстилът е епоха в историята на изкуството от края на 19 и началото на 20 век. Нормално е артисти в днешно време да са повлияни от него. За мен е важно да правя ак-

туален превод на стила – стилистичните похвати трябва да служат на идеята.

През какви творчески фази си преминала досега и каква насока ще следваш в бъдеще?

Творческите ми фази до момента са две – докато живеех в България и след като се установих в Австрия. Във Виена разбрах какво искам да изразя чрез изкуството си, но го правя със светоусещането и погледа, които нося от България. Интересуват ме хората. Започнах да рисувам портрети на хора, които срещам всеки ден. Тези портрети са като къси разкази, зрителите могат да „прочетат“ картината. Мисля, че ние всички рисуваме вътрешни картини на хората, които срещаме, и си представяме как те живеят. Аз давам на тези картини материалност.

На 8 май твои платна бяха представени в клуба на „Идейно общество“. Каква беше темата и посланието на изложбата?

Както казах, разглеждам картините си като къси разкази. Надявам се зрителите да прочетат тези „разкази“. И както една книга, така и тези разкази картини да постигнат емоционално въздействие и да дадат размисъл за това как живеят другите и колко много различни светове и съдби съществуват успоредно. ★

Zum Tee mit IDEA Society

Vesselina Zagralova zwischen bulgarischer Ikonenmalerei und der Wiener Sezession

Vesselina Zagralova wurde in Stara Zagora (Bulgarien) geboren. Sie absolvierte ihre Hochschulausbildung in religiöser Kunst und Wandmalerei in Veliko Tŕrnovo. Seit 2004 wohnt und arbeitet sie in Wien.

„Grün“, antwortete Vesselina, als ich sie fragte, was für einen Tee sie trinken möchte. Ich hatte sie eingeladen, um ihre künftige Ausstellung am 8. Mai im Klub von IDEA Society zu besprechen. Nachdem wir das Arrangement der Bilder bestimmt hatten, unterhielten wir uns über ihre Kunst und über ihren künstlerischen Weg. Während ich ihre Gemälde für die künftige Ausstellung betrachtete, stellte ich ihr die folgenden Fragen:

Als Künstlerin bulgarischer Herkunft in Österreich - wie wirken sich die beiden Kulturen in deiner Kunst aus?

Die Jahre, die ich in Österreich verbracht habe, haben mich verändert. Das ist natürlich beim Zusammentreffen mit einer fremden Kultur. Die Wende in meiner Weltsicht führte auch zu einer Veränderung der Richtung, in der ich arbeite. Meine Ausbildung in Bulgarien – „Ikonenmalerei“ an der Universität Veliko Tŕrnovo, bewirkte bei mir ein sehr starkes Gefühl der Zugehörigkeit zur sogenannten Ostkultur, die mit dem orthodoxen Christentum und dem byzantinischen Erbe verbunden ist. Nach sechs Jahren in Österreich besteht diese Zugehörigkeit immer noch und alles, was ich in Bulgarien gelernt habe, hilft mir heute in der Arbeit. Die Gefahr bestand für mich in meiner Neigung zur Vergangenheit und dazu, „was einmal war“. Und zwar durch unbewusstes Wiederholen und Nachahmung der Vorbilder der christlichen Kunst. In Österreich habe ich angefangen zu versu-

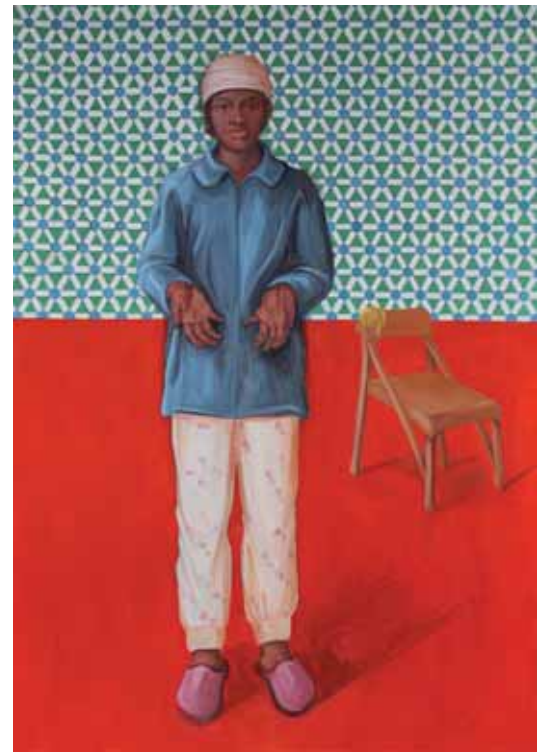
chen, in der Gegenwart zu arbeiten, Themen und Probleme von heute zu behandeln.

Was sind die Auswirkungen oder die Widersprüche zwischen der Wiener Sezession und deinem Werk?

Die Wiener Sezession, oder der sog. Jugendstil, ist mir im Großen und Ganzen immer nahe gewesen. Die Sezession steht im Zusammenhang auch mit der byzantinischen Ästhetik. Beispiel dafür sind die Wandmosaiken von Gustav Klimt im Palais Stoclet in Brüssel. Der Jugendstil ist eine Epoche in der Kunstgeschichte vom Ende des 19. bis zum Beginn des 20. Jahrhunderts. Es ist normal, dass Künstler heutzutage von ihm beeinflusst sind. Für mich ist es wichtig, eine aktuelle Überleitung des Stils zu schaffen – die stilistischen Verfahren müssen der Idee dienen.

Durch welche schöpferischen Phasen bist du bisher gegangen und welcher Richtung wirst du in Zukunft folgen?

Bisher hatte ich zwei schöpferische Phasen – als ich in Bulgarien lebte und nachdem ich mich in Österreich niedergelassen habe. In Wien habe ich verstanden, was ich durch meine Kunst ausdrücken möchte, aber ich tue das mit meiner Wahrnehmung der Welt und mit dem Blick, den ich aus Bulgarien mitbringe. Ich interessiere mich für die Leute. Ich begann, Leute zu porträtieren, die ich jeden Tag treffe. Diese Porträts sind wie Kurzgeschichten, die Zuschauer können das

INTERVIEW Gergana Stoev
ÜBERSETZUNG Karolina Dimitrova
FOTOS Archiv Vesselina Zagralova

Gemälde „lesen“. Ich denke, dass wir alle innere Bilder von Leuten malen, denen wir begegnen, und wir stellen uns vor, wie sie leben. Ich realisiere diese Bilder.

Am 8. Mai wurden deine Leinwände im Klub von IDEA Society dargestellt. Welche waren das Thema und die Botschaft der Ausstellung?

Wie ich gesagt habe, sehe ich meine Gemälde als Kurzgeschichten. Ich hoffe, dass die Zuschauer diese „Geschichten“ lesen. Und auch, genauso wie ein Buch, dass diese Geschichten Gemälde eine emotionelle Wirkung erreichen und zum Nachdenken darüber anregen, wie andere leben und wie viele verschiedene Welten und Schicksale parallel existieren. ★

Марио Начев,

управител на „Ер Кона“:

Успешната стратегия за справяне с конкуренцията е качеството

Почти всеки, който е пътувал между Австрия и България, е ползвал услугите на автобусните линии „Ер Кона“. За историята на една от най-успешните български фирми в бранша разказва управителят ѝ Марио Начев.

ЗАПИСА Елица Караенева

„Ер Кона“ е основана през 1990 г. от баща ми Кольо Начев. Семейството ни пристигна в Австрия през есента на 1976 – тогава майка ми започна да работи в новооткрития културен институт „Дом Витгенщайн“. След промените през 1989 самолетните билети силно поскъпнаха, влаковите връзки бяха сложни и бавни и баща ми, както и много други хора започнаха масово да пътуват с лека кола. Срещайки се с приятели и познати по границите, чакайки по опашките, в главата му се зароди идеята за автобусна линия.

Първоначално гледах с недоверие на идеята да се пътува с автобус, но когато баща ми е убеден в нещо, няма земна сила, която да го разубеди. За целта той намери един 17-годишен, но луксозен туристически автобус „Неоплан“, който след около двумесечен основен ремонт и ос-

вежаване на салона стана надеждна и красива ретро машина.

Първото пробно пътуване от Виена до София беше през октомври 1990, а през април 1991 намерихме сигурни партньори от австрийска страна в лицето на фирма „Аустратранс“ и изпълнител фирма „Благус“, от които научихме много.

Започнахме с по едно пътуване на седмица, постепенно увеличихме на по едно всеки ден, а след падането на визите през април 2001 минахме дори на по два пъти дневно. Прие-

мането на България в ЕС от 1.1.2007 промени отново нещата – хората живееха вече по-спокойно в рамките на ЕС и честите пътувания намаляха.

Първата ни и досега основна линия е София–Виена, като по-късно разширихме дейността и по други дестинации. През 1997 установихме линия София–Флоренция, но при бомбардировките в Сърбия през 1999 трябваше да я преустановим за известно време. По същото време беше открита и линията София–Инсбрук през Вилах, Залцбург, която по-късно променихме на София – Грац – Линц – Залцбург – Инсбрук. През септември 2010 предстои откриване на линия София–Цюрих и за удобство на хората, които не обичат да пътуват нощем – допълнителен дневен курс между Виена и София.*

Още за историята на компанията, стратегиите за справяне с конкуренцията и културните ангажименти на „Ер Кона“ прочетете на www.bulgaren.org.

Mario Natschew,

Geschäftsführer der Firma Air Kona:

Die einzige erfolgreiche Strategie, in der Konkurrenz zu bestehen, ist die Qualität

Fast jeder, der zwischen Österreich und Bulgarien gereist ist, hat schon einmal die Dienstleistungen der Buslinien von Air Kona benutzt. Über die Geschichte einer der erfolgreichsten bulgarischen Firmen in der Branche erzählt ihr Geschäftsführer Mario Natschew.

TEXT Elitsa Karaeneva
Übersetzung Karolina Dimitrova

„Air Kona wurde 1990 von meinem Vater – Kolyu Natschew, gegründet. Unsere Familie ist im Herbst 1976 in Österreich angekommen – damals hat meine Mutter angefangen, im neueröffneten Kulturinstitut Haus Wittgenstein zu arbeiten. Nach den Veränderungen im Jahre 1989 haben sich die Flugtickets abrupt verteuert, die Zugverbindungen waren kompliziert und langsam und mein Vater, wie auch viele andere Leute haben angefangen, immer öfter mit dem Auto zu fahren. Als er Freunde und Bekannte an den Grenzen traf, während sie Schlange standen und auf Abfertigung warteten, keimte seine Idee von einer Buslinie.

Zunächst hatte ich Zweifel an der Idee mit einem Bus zu fahren, aber wenn mein Vater von etwas überzeugt ist, gibt es nichts, was ihn davon abbringen kann. Zu diesem Zweck hat er einen 17 Jahre alten, aber luxuriösen touristischen Neoplan-Cityliner Reisebus gefunden, der nach ca. zwei Monaten gründlicher Überholung und Auffrischung des Salons zu einem zuverlässigen und schönen „Retrofahrzeug“ wurde.

Die erste Probefahrt von Wien nach Sofia war im Oktober 1990, und im April 1991 haben wir in den österreichischen Firmen Austratrans und Blaguss, als Betriebsführendes Unternehmen, zuverlässige Partner gefunden, von denen wir sehr viel lernen konnten. Anfangs wagten wir nur eine Fahrt wöchentlich, allmählich konnten wir bis auf tägliche Fahrten aufstocken, und nach dem Fall der Visapflicht im April 2001 sind wir sogar auf zwei Fahrten pro Tag übergegangen. Der EU-Beitritt Bulgariens vom 1.1.2007 hat die Dinge wieder verändert – die Leute lebten schon ruhiger im Rahmen der EU und die häufigen Reisen haben wieder abgenommen. Unsere erste Reiseroute und bis heute Grundlinie ist Sofia–Wien, später haben wir unsere Tätigkeit auch auf andere Destinationen ausgedehnt. Im Jahre 1997 haben wir die Linie Sofia–Florenz festgelegt, aber wegen der Bombardierungen in Serbien 1999 mussten wir diese für eine gewisse Zeit einstellen. Zur gleichen Zeit wurde auch die Linie Sofia–Innsbruck über Villach und Salzburg eröffnet, die wir später zu Sofia – Graz – Linz – Salzburg – Innsbruck änderten. Ab September 2010 steht die Eröffnung der Linie Sofia–Zürich bevor und um es für diejenigen bequemer zu machen, die nachts ungerne reisen – einen zusätzlichen Tageskurs zwischen Wien und Sofia.*

Sonnenenergie sinnvoll nützen

Eine Photovoltaikanlage (PVA) ist eine Solarstromanlage (Halbleitertechnologie), in der mittels Solarzellen (die Elemente sind wetterfest und halten ca. 30 Jahre) ein Teil der Sonnenstrahlung direkt in elektrische Energie umgewandelt wird. Jährliche Wachstumsraten von bis zu 100 % weltweit machen deutlich, dass diese Solarstromtechnologie auf dem besten Weg ist, sich als eine der wesentlichen Stromquellen für die Zukunft zu etablieren.

Da über das Jahr gesehen in Mitteleuropa etwa 1000 bis 1300 kWh/m² eingestrahlt werden, muss ein 4-Pers. Einfamilienhaus 30 m² PVA Fläche aufweisen, um jährlich den Strom für den Haushaltsverbrauch zu erzeugen. Der Gesamtenergieverbrauch Österreichs p. a. liegt aktuell bei 70 tWh (70 Mrd. kWh). Nicht einmal ein 1/2 Promille davon wird derzeit aus PVA gewonnen. Laut der 2007 festgelegten „Technologie-Roadmap für Photovoltaik“ sollte im Jahr 2050 schon 1/5 des Gesamtenergieverbrauchs mit PVA gewonnen werden. Mit Hilfe einer PVA kann man Strom selbst erzeugen und damit einen Teil des Eigenbedarfs decken. Überschüsse können an die EVN zu einem attraktiven Preis verkauft werden.

Designstudie für das Cybertecture Egg in Mumbai: Das Gebäude in Eiform ist derart orientiert und geneigt, um sowohl einen starken optischen Eindruck zu vermitteln als auch den Solargewinn auf seiner Oberfläche zu maximieren. Eine Windturbine im Sky Garden wird darüber hinaus Strom produzieren. Es wird im neuen Central Business District von Mumbai errichtet.

Dynamic Tower Dubai: 80 Stockwerken, 420 m. Es wird das erste Ökohochhaus sein, das über Windkraftturbinen und Solaranlagen seinen Energiebedarf völlig autark decken kann.

TEXT Aneta Pissareva

World's largest solar stadium – **Kaohsiung, Taiwan:** 8844 Solarpaneele sind auf einer Dachfläche von 14 155 m² installiert um ca. 1,14 Millionen kWh Sonnenstrom p. a. zu erzeugen. Infos unter www.solarfarsade.info.

Photovoltaik Förderaktion (28.06. bis 31.08.2010)

35 Mio. Euro stehen für private PVA bis max 5 kWp zur Verfügung. Das betroffene Gebäude muss sich im Besitz des Antragstellers befinden. Es wird nur eine Anlage pro Förderwerber gefördert.

Die Förderung wird in Form von Pauschalen gewährt: Für freistehende und Aufdach-Anlage 1300 €/kWp; für gebäudeintegrierte PVA 1,70 €/kWp. Gebäudeintegrierte Photovoltaik bedeutet, dass die PVA nicht nur Stromgenerator ist, sondern gleichzeitig auch eine Gebäudefunktion erfüllt. Dies kann etwa der Ersatz der Dachziegel, der Fassade (Außenwände/Brüstungen/Glasfassaden/Wärmeschutz/Wetterschutz/Schallschutz/Klimatisierung), die Bereitstellung einer Beschattungsfunktion (Oberlichter) oder in Integration in Sonnenschutztechniken (Belichtungseffekte) sein. Unabhängig von den angegebenen Pauschalsätzen gilt, dass die Förderung des Klima- und Energiefonds 30 % der anerkannten Investitionskosten (inkl. MwSt.) nicht überschreiten darf.

Die Berechnung der Förderungshöhe basiert auf der vom Förderungswerber angegebenen kWpeak-Leistung und den angegebenen Gesamtkosten (für den erzeugten Strom darf keine Ökostrom-Tarifförderung in Anspruch genommen werden. Die Förderung muss vor Projektbeginn und ausschließlich online beantragt werden). Hotline-Team – Tel. +43 (1) -31 6 31-730, www.klimafonds.gv.at.

Bei **Fertighäusern** mit gebäudeintegrierter PVA ist auch die schlüsselfertige PVA dabei.

Die Beschaffung/Förderanträge werden über den Fertighausanbieter erledigt. Durch Ersatz von Baumaterial und kostengünstige Vorinstallationen werden die PVA Preise gesenkt. Eine 5 kW Anlage liefert etwa 5000 kWh Strom p. a. Das bedeutet, dass ein durchschnittlicher Haushalt neben der Deckung seines Gesamtstromverbrauchs (ca. 3500 kWh/Jahr) in Zukunft z. B. auch noch zusätzlich ein Elektroauto (1500 kWh/Jahr bei 10 000 km Fahrleistung) mit seinem eigenen Gratisstrom betanken könnte bzw. den Überschuss an die EVN verkaufen könnte.

Die Zukunft oder die nächste Blase? Tesla-Aktie gewinnt 41 %

Die Anleger sind überzeugt, dass das Unternehmen beim Wandel vom Verbrennungsmotor zum Elektroantrieb im Auto eine wichtige Rolle spielen wird. Zu den Kunden von dem 100 000 USD teuren Tesla-Elektrosportwagen Roadster zählen George Clooney und Brad Pitt. Das Auto braucht nur 3,9 sek, um auf 100 km/h zu beschleunigen, bis Tempo 200. Eine Batterieladung reicht für rd. 400 km. ★

Помощи за отглеждане на малки деца

Промени в Закона за отглеждане на малки деца в сила от 01.01.2010 г.

ТЕКСТ Адвокат Борис Методиев
Тел. 0043 (0) 650-968-5-948
E-Mail boris@metodiev.at

Новият Закон за отглеждане на малки деца предлага от 1.1.2010 г. две системи за плащане на помощи за отглеждане на малки деца (съкр. – детски помощи = ДП) с общо пет варианта.

1. ДП с фиксиран размер

ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ	ПОМОЩИ (ДП)
1. Макс. до 30-ия (36-ия) месец на детето	ок. 436 €/месец
2. Макс. до 20-ия (24-тия) месец на детето	ок. 624 €/месец
3. Макс. до 15-ия (18-ия) месец на детето	ок. 800 €/месец
4. Макс. до 12-ия (15-ия) месец на детето	ок. 1000 €/месец

2. ДП, чийто размер зависи от последния доход на родителите (заместител на дохода)

ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ	ПОМОЩИ (ДП)
5. Макс. до 12-ия (15-ия) месец на детето	80 % от последния доход до макс. 2000 €/месец

След като се избере един от вариантите на ДП, последваща промяна не е възможна.

Ако двамата родители се редуват при отглеждането на детето, продължителността на ДП се удължава до месеците, посочени

Kinderbetreuungsgeld

Änderungen im Kinderbetreuungsgesetz
ab 1. Jänner 2010

TEXT Advokatur Mag. Boris Metodiev
Tel. 0043 (0) 650-968-5-948
E-Mail boris@metodiev.at

Das neue Kinderbetreuungsgesetz bietet ab 1. Jänner 2010 zwei Varianten (mit insgesamt fünf verschiedenen Bezugsvarianten) des Kinderbetreuungsgeldes (KBG) zur Auswahl.

1. Pauschales KBG

ANSPRUCHSZEITRAUM	KINDERBETREUUNGSGELD
1. Max. bis zum 30. (36.) Monat	ca. 436 €/Monat
2. Max. bis zum 20. (24.) Monat	ca. 624 €/Monat
3. Max. bis zum 15. (18.) Monat	ca. 800 €/Monat
4. Max. bis zum 12. (15.) Monat	ca. 1000 €/Monat

2. Einkommensabhängiges KBG (als Ersatz des Erwerbseinkommens)

ANSPRUCHSZEITRAUM	KINDERBETREUUNGSGELD
5. Max. bis zum 12. (15.) Monat	80 % der Letzteinkommens bis max. 2000 €/Monat

Falls eine Bezugsvariante des Kinderbetreuungsgelds bereits beantragt ist, ist ein Umstieg auf eine andere Leistungsvariante nicht mehr möglich.

Wenn sich beide Eltern in der Kinderbetreuung abwechseln (maximal zwei Mal jeweils mindestens zwei Monate möglich) verlängert sich der Bezugsraum um die Monate, die in der Klammer stehen, z. B. in der ersten Variante Verlängerung von 30 auf 36 Monate (je 436 €/Monat).

Voraussetzungen und Beantragung des Kinderbetreuungsgelds

Im Unterschied zum einkommensabhängigen Kinderbetreuungsgeld

по-горе в скоби. Например при първия вариант – удължаване от 30 на 36 месеца (по 436 €/месец).

Предпоставки и искане за ДП

ДП с фиксиран размер не зависят от упражняване на работа или социално осигуряване преди раждането. Те се изплащат на студенти, домакини и др.

Предпоставки за ДП с фиксиран размер:

- право и фактическо изплащане на семейни помощи (вж. предишния брой);
- правомерно пребиваване в Австрия (доказва се с регистрационно удостоверение за пребиваване в ЕС);
- доказване на медицински прегледи чрез т.нар. Паспорт на майката и детето (пет прегледа на бременната майка и пет прегледа на детето);
- общо домакинство с детето (обща адресна регистрация);
- център на жизнените интереси в Австрия (по-тясна лична и стопанска връзка с Австрия в сравнение с други държави);
- доходите от допълнителна работа не трябва да надхвърлят индивидуално определената граница (60 % от последните доходи, но минимум 16 200 €/календарна година).

Допълнителни предпоставки за ДП, чийто размер зависи от последния доход:

- всички горни предпоставки без индивидуалната граница за допълнителен доход;
- шест месеца работа преди раждането като социално осигурен работник или самонает едноличен търговец или управляващ съдружник;
- допълнителният доход да не надхвърля 5800 €/календарна година;
- да не се получават „безработни“.

ДП се получават само за най-малкото дете. Ако се роди временно второ дете, ДП се спират и трябва да се поискат отново за второто дете.

ДП не се изплащат в първите осем седмици след раждането на детето или се изплаща само разликата между ДП и т.нар. седмични пари.

ДП могат да се поискат от раждането на детето с формулярно искане до съответната здравна каса.

Доплащане към ДП, безработни и социални помощи

Правоимащи с ниски доходи могат да получат от 1.1.2010 г. доплащане към ДП в размер на 181 € за максимална продължителност от 12 месеца. По време на или след получаването на ДП с фиксиран размер може да се получават „безработни“ или социални помощи. ★

вird das pauschale Kinderbetreuungsgeld auch jenen Personengruppen gewährt, die nicht erwerbstätig oder pflichtversichert sind/waren. Dazu zählen beispielsweise Hausfrauen, Studierende, Geringfügig Beschäftigte.

Voraussetzungen für das pauschalierte KBG:

- Anspruch und Bezug der Familienbeihilfe für das Kind;
- rechtmäßiger Aufenthalt in Österreich (EU-Anmeldebescheinigung);
- Durchführung und Nachweis der Mutter-Kind-Pass-Untersuchungen (fünf Untersuchungen der schwangeren Mutter und fünf Untersuchungen des Kindes, sonst Reduktion der Höhe des KBG);
- gemeinsamer Haushalt mit dem Kind (identifizierbare Hauptwohnsitzmeldungen von Bezieherin/Bezieher und Kind);
- Mittelpunkt der Lebensinteressen in Österreich (engere persönliche und wirtschaftliche Beziehungen als zu einem anderen Staat);
- der Zuverdienst darf die individuelle Zuverdienstgrenze (diese liegt bei 60 % der Letzteinkünfte, mindestens aber 16 200 € pro Kalenderjahr) nicht übersteigen.

Weitere Voraussetzungen für einkommensabhängiges KBG:

- alle obigen Voraussetzungen ohne die Zuverdienstgrenze;
- Sozialversicherungspflichtige Erwerbstätigkeit in den letzten sechs Kalendermonaten unmittelbar vor der Geburt des Kindes;
- der Zuverdienst darf die Grenze von 5800 € pro Kalenderjahr (entspricht etwa der Geringfügigkeitsgrenze) nicht übersteigen;
- kein Bezug von Leistungen aus der Arbeitslosenversicherung während des Bezuges des einkommensabhängigen Kinderbetreuungsgeldes.

Kinderbetreuungsgeld (KBG) erhalten Sie immer nur für das jüngste Kind. Wird in der Zeit des Bezuges ein weiteres Kind geboren, endet der Anspruch für das ältere Kind. Das Kinderbetreuungsgeld ist für das Neugeborene neu zu beantragen.

Das Kinderbetreuungsgeld (KBG) ruht während des Anspruchs auf Wochengeld (Mutterschutz: acht Wochen vor und weitere acht Wochen nach der Geburt) oder – falls das Wochengeld niedriger ist als das Kinderbetreuungsgeld – wird der Differenzbetrag zwischen Wochengeld und Kinderbetreuungsgeld ausbezahlt.

Das KBG ist ab der Geburt bei der Gebietskrankenkasse mit Antragsformular zu beantragen.

Beihilfe zum KBG, Arbeitslosengeld, Notstandshilfe

Einkommensschwache Bezieher einer der Pauschalvarianten können für Geburten ab 1. Jänner 2010 zusätzlich eine Beihilfe zum Kinderbetreuungsgeld (181 €/Monat, maximal 12 Monate). Während des Bezuges oder im Anschluss an den Bezug vom pauschalen Kinderbetreuungsgeld kann um Arbeitslosengeld und Notstandshilfe angesucht werden. ★

Специалности с ограничен прием

Шемата за ограничения прием в австрийските университети получи голяма гласност през последните месеци в медиите, като тепърва някои от специалностите подлежат на реформа.

Специалности с ограничен прием са тези, които имат приемни изпити и чийто учебен план съдържа начална фаза (Eingangsphase). Тази фаза може да продължи до три семестъра, през които студентът трябва да изпълни отределени изисквания, за да може да продължи следването си. Друга мярка за селекция в някои университети са т.нар. нокаут изпити. Те са част от учебния план, но със завишени изисквания при оценяването. В следващите редове сме разгледали някои от специалностите с приемни изпити.

Медицина и стоматология

Една от най-желаните специалности не само в Австрия, а и в цяла Европа е медицината. Местата, където може да се следват тези специалности, са Виена, Грац и Инсбрук. Поради големия наплив на кандидати от Германия има въведени квоти за чуждестранни студенти. За граждани на страни от Европейския съюз са отделени

300 места, за които през 2009 са се явили 2726 кандидати. Изпитът се провежда в цяла Австрия в един и същи ден през юли. Университетите във Виена и Инсбрук провеждат изпита и класирането заедно и кандидат-студентите могат да дадат своите предпочитания в кой град предпочитат да учат, т.е. те трябва още през февруари месец да решат къде искат да кандидатстват.

Изпитът във Виена и Инсбрук (Eignungstest für das Medizinstudium) се състои от няколко части, които имат за цел по-скоро да проверят доколко кандидатът отговаря на изискванията за обучението по медицина и за избраната професия.

Изпитът в Грац (Auswahlverfahren) се състои от тест за знания и от т.нар. тест за преценка на ситуации (Situational Judgement Test). Подробна информация какви са частите на изпитите и примерни въпроси могат да се намерят в интер-

нет. За тези, които не се класират успешно, остава възможността да кандидатстват на следващата година, като междуременно е възможно да се запише друга специалност и взетите лекции да се признаят за свободноизбираем предмет, ако в учебния план е предвиден свободноизбираем.

Психология

Специалността „Психология“ се предлага от университетите във Виена, Грац, Инсбрук, Залцбург и Клагенфурт. Приемните изпити във Виена, Залцбург и Инсбрук протичат по подобен начин. Записването става онлайн през юли, като конкретните дати за всеки университет са различни и се обявяват на уебсайта на съответното учебно заведение. Приемният изпит тази година ще се проведе на 1 септември едновременно в трите града, което прави кандидатстването в повече от един университет невъзможно. Изпитът се състои от три части – четене с разбиране на текстове на английски и немски, тест за логическо мислене и тест за знания. Учебникът, по който кандидатите трябва да се подготвят, е „Psychologie. Eine Einführung“ (Gerrig, P. G. & Zimbardo, R. J., 2008). Резултатите от изпита и класирането се обявяват до края на септември.

Приемът на студенти в Клагенфурт е неограничен. Отсяването на студентите става по време на началната фаза на обучение. В края на първи семестър се провежда изпит, успешното полагане на който е предпоставка за явяването на почти всички други изпити. Университетът в Грац ще публикува подробна информация за условията за приема през 2010 в среда-

За повече информация можете да ни откриете на тел. 0699/190-35-035 (всеки работен ден от 9 до 17 ч.) и на нашата интернет страница www.eukompass.at.

ТЕКСТ Информационен център „Компас“

Анкета

Работят ли студентите в Австрия?

та на юли. Отделни квоти за австрийци и граждани на други страни няма.

Ветеринарна медицина

Специалностите с ограничен прием, предлагани от Ветеринарномедицинския университет във Виена, са „Ветеринарна медицина“, „Конезнание“, „Биомедицина и биотехнологии“. Срокът за онлайн записването за учебната 2010/2011 е приключил на 28 февруари т.г. През 13-ата или 14-ата календарна седмица се провежда изпит в две части, целящ да провери, както е при специалностите „Медицина“ и „Стоматология“, дали кандидат-студентът е „подходящ“ за съответната специалност и има ли достатъчно знания по необходимите предмети. Освен теста кандидатите трябва да представят и редица документи, сред които автобиография и мотивационно писмо. След оценяването на изпита 75 % от местата се разпределят автоматично. Останалите 25 % биват запълнени след индивидуално интервю с кандидатите, които не са с отлични резултати от положения изпит.

Публицистика

Местата, обявени за тази специалност за учебната 2010/2011, са 1123 във Виена, 226 в Залцбург и 180 в Клагенфурт. Ако в рамките на срока за записване желаещите кандидат-студенти не превишават тази бройка, няма да има нужда да бъде провеждан приеман изпит. Сроковете за записване на кандидат-студенти се намират на страниците на всеки от университетите, предлагаш специалността. Еventуалният приеман изпит ще бъде проведен на 13 септември 2010. ★

Подробна информация за всяка от тези специалности може да се намери на посочените интернет адреси на www.bulgaren.org.

П. А., IV курс, студентка по психология във Виенския университет:

На повечето ми приятели студенти им е доста трудно да си намерят работа. Основният проблем е получаването на разрешително. Аз самата се борих повече от три години за този документ. Сега вече мога да работя всякаква студентска работа. Но е трудно да е по специалността ми, защото във Виена има прекалено много студенти по психология и прекалено малко платени места за стажове.

Д. М., II курс, студент по скандинавистика във Виенския университет:

Още не съм си търсил работа. Засега пари ми пращат от България родителите. От по-големите тук знам, че трудно се намира работа, а и че има забрана за българите, румънците и малтийците до 2014 г. Повечето в обществото, където живея, ми казват, че се хващат някъде на черно, без документи, но било трудно и рисковано. Повечето почват или в пицарии, или на автомивки, почти никой не е имал късмета да започне нещо „човешко“. За себе си изчислих, че ми трябва горе-долу около 600 евро на месец, за да преживявам. Добре че нашите имат финансова възможност, иначе нямаше да оцелея тук повече от една седмица. Надявам се да се отвори пазарът на труда и за нас, българските студенти. Все пак не можеш да разчиташ на мама и татко цял живот.

Р. К., III курс, студентка по комуникации във Виенския университет:

За съжаление нямаме право да работим в Австрия. По неволя се запознах много добре с този проблем. До 2014 е в сила забраната за държавите – членки на Съюза, които са влезли в Общността през 2007, а точно в тази графа попада България. Имаме наложен нещо като изпитателен срок. Затова никъде не ме искат... Обиколих много интервюта, където ли не пробвах. Нищо. Ходих и по най-различни ресторанти и барчетата – буквално чуках от врата на врата и търсех работа... като чистачка, като барманка, като сервитьорка. Разбира се, за нищо по-престижно не мога да се класирам. Така или иначе, на повечето места ми искаха *Arbeitsgenehmigung* (документ, легализиращ правото на работа – б.р.), но понеже нямам, се усмихваха и учтиво ми казваха: „Еventуално ще ви се обадим“. Още докато ми го казваха, ми беше ясно, че няма да ми се обадят. Но не мога да се сърдя. Без документи не приемат чужденци да мият чинии, камо ли нещо по-друго. Издържа ме майка ми, но докога ще има възможност, не зная. Страх ме е за бъдещето ми тук. ★

Жеравна – СКОК ВЪВ ВРЕМЕТО

ТЕКСТ Доника Цветанова
СНИМКИ Николай Димитров,
ndimitrov.com

Мнозина си мечтаят да се върнат години назад и да видят как са живели предците им. Други отварят прашните скринове и надникват в света на своите баби и дядовци, разглеждат черно-бели снимки, слушат историите на рода си, затварят очи и се пренасят в детството и почти усещат топлия аромат на домашния хляб.

В едно малко планинско село в Югоизточна България, разположено в средния дял на Стара планина, можете за няколко дни да се потопите в атмосферата на старото време. За Жеравна казват, че там времето е спряло, а хората не бързат. Със своите над 200 възрожденски къщи, всяка от които е паметник на културата, някои на повече от 300 години, селото се смята за едно от неоспоримите доказателства за майсторлъка на стария български строител.

В резервата Жеравна в края на лятото (т.г. 20–22 август) се провежда Международният фестивал на фолклорната носия. Областта Добромерица, най-големият архитектурен резерват в България, посреща всички, пожелали за три дни да се върнат десетилетия назад. На фестивала можете да видите как се пекат питки в жарава, как се изработват предмети за дома от ковано желязо, как се тъкат черги и платнища. Ще се насладите на вкусен боб, приготвен на огън по стара българска рецепта, на традиционни погачи, изпечени на жар както преди 100 години, и на прословутите жеравненски чевермета. Ще станете свидетели на пехливански борби, кукерски и нестинарски танци, на огромни огньове и дълги, неспирни хора.

В село Жеравна за фестивала се събират хиляди хора от всички краища на България, за да се веселят, за да пеят, свирят и танцуват така, както са го правили техните прадедовци и прабаби преди 100–150 години. Единственото условие за участие е всеки посетител да бъде облечен във фолклорна носия, а „който си позволи да се разхожда със съвременен атрибут – фотоапарат, слънчеви очила или ръчен часовник, ще бъде омаскарен от стражите кукери“.

Жеравна се намира само на 32 км от Петолъчката на пътя София–Бургас. Иди и виж, потопи се в част от миналото на България. ★

Zheravna – Sprung in die Zeit

Viele Menschen wünschen sich, viele Jahre weit in die Vergangenheit zu gehen, um zu erfahren, wie ihre Vorfahren gelebt haben. Andere öffnen die verstaubten Kommoden und werfen einen Blick auf die Welt, in der ihre Großeltern gelebt haben, sie betrachten schwarz-weiße Fotos, hören den Geschichten ihrer Herkunft zu, sie schließen ihre Augen und es entsteht ein Bild ihrer Kindheit, so echt, dass sie fast den Duft von warmem, hausgebackenem Brot riechen können.

In einem kleinen Bergdorf im Südosten Bulgariens, im mittleren Teil der Stara Planina gelegen, können Sie für ein paar Tage in die Atmosphäre der Vergangenheit eintauchen. Man sagt über Zheravna, dass dort die Zeit stehengeblieben ist und die Menschen nie in Eile sind.

Mit seinen 200 Häusern aus der Epoche der Bulgarischen Wiedergeburt und den Kulturdenkmälern, manche mehr als 300 Jahre alt, ist das Dorf ein unbestrittener Beweis für die Geschicklichkeit der alten bulgarischen Baukunst.

Gegen Ende des Sommers (dieses Jahr 20.–22. August) wird im Reservat Zheravna das Festival der Volkstrachten veranstaltet. Das Gebiet Dobromeritsa, das größte architektonische Reservat in Bulgarien, lädt alle ein, die sich wünschen, für drei Tage eine Zeitreise Jahrzehnten zurück zu machen. Im Festival kann man sehen, wie man kleine Rundbrote in der Glut bäckt, wie man Hausrat aus geschmiedetem Eisen macht, wie man Decken und Planen webt. Sie können leckere Bohnen, die nach altem bulgarischen Rezept auf dem Feuer zubereitet wurden, die traditionellen kleinen Rundbrote und das berühmte am Spieß gebratene Lammfleisch in Zheravna genießen.

Dort werden Sie Zeugen der pehliwanischen Kämpfe, der Tänze der Kukeri und Feuertänzerinnen, des riesigen Feuers und der langen, endlosen Reigen.

Im Dorf Zheravna versammeln sich anlässlich des Festivals tausende Menschen aus ganz Bulgarien, um Spaß zu haben, zu singen, Musikinstrumente zu spielen und zu tanzen, genau wie es ihre Urgroßeltern vor 100–150 Jahren gemacht haben. Die einzige Bedingung für die Teilnahme ist, dass jede/r BesucherIn eine Volkstracht anzieht, sonst „wird jede/r, der/die sich erlaubt, mit einem zeitgenössischen Teil spazieren zu gehen – z. B. Kamera, Sonnenbrillen oder eine Uhr, von den Kukeri Wächtern vorgeführt“.

Zheravna befindet sich nur 32 km von der Petolächka auf der Strecke Sofia–Burgas. Komm und schau! ★

TEXT Donika Tsvetanova
FOTOS Nikolay Dimitrov,
ndimitrov.com
ÜBERSETZUNG Silvana Trenkova

Ein Märchen aus dem Wienerwald

TEXT und FOTOS Elitsa Tsenova
ÜBERSETZUNG Karolina Dimitrova

Приказка от виенската гора

ТЕКСТ и СНИМКИ
Елица Ценова

Имало едно време една красива гора, която опасвала Виена и давала подслон на много диви животни. Австрийските императори обичали да ловуват в нея и искали да запазят мястото само за себе си. През 1561 г. кайзер Фердинанд I заградил част от гората, а години по-късно (1782–1787) кайзер Йозеф II построил масивна 21-километрова каменна стена и така напълно отделил мястото от града. Тази гора била любимо място за езда и разходки и на красивата Елизабет I, която предпочитала тишината и спокойствието на природата пред шумния блясък на „Хофбург“. През 1882 Франц Йозеф поръчал построяването на Хермесвила като подарък за обичаната си съпруга. Романтичната постройка, чиято фасада сякаш е покрита с нежни дантели, се превръща в уютен дом за императорската двойка и тя прекарва много часове заедно в този „замък на мечтите“, както често го наричала Сиси.

Нито войните, нито построяването на модерни пътища и магистрали променят естествената красота на това място, което днес се нарича Лайнцер тирgarten.

От 1955 г. достъпът в тази естествена зоологическа градина е свободен за всички и тя бързо се превръща в любимо място на виенчани и гости на града за отдых сред природата. Седем големи врати дават достъп до нея от различни посоки, но главната е Лайнцер тор. На карта пред всеки от входовете са показани маршрутите, които могат да се извървят в парка. Отвъд каменната стена се срещат сърни и елени, бизони, коне, а в гората виреят редки видове дървета, храсти и цветя. За улеснение на посетителите пред тях са сложени указателни табели с информация за произхода и вида им. Детски площадки, места за пикник, гледка към Виена от 434 м височина и много други изненади превръщат разходката в приказната гора в незабравимо преживяване. Хермесвила е превърната в музей, в който периодично се организират интересни изложби, а уютният кафе-ресторант предлага чудесна възможност за почивка след дълга разходка по пътеките на парка. ★

Es war einmal ein schöner Wald, er umgab Wien und viele wilde Tiere lebten darin. Die Herrscher des Landes jagten gern im Wald und wollten den Ort nur für sich selbst beanspruchen. Im Jahre 1561 zäunte Kaiser Ferdinand I. einen Teil des Waldes ein und viele Jahre später (1782–1787) ließ Kaiser Joseph II. eine massive, 21 Kilometer lange Steinmauer bauen und grenzte so den Ort völlig ab. Dieser Wald war auch ein Lieblingsplatz der schönen Elisabeth I., genannt Sisi, zum Reiten und Spazieren. Sie zog Stille und Ruhe in der Natur dem lauten Glanz der Hofburg vor. 1882 ließ Kaiser Franz Joseph die Hermesvilla als Geschenk für seine geliebte Ehefrau errichten. Der romantische Bau, dessen Fassade wie mit zarten Spitzen verziert ist, wurde zu einem gemütlichen Zuhause für das kaiserliche Paar und es verbrachte viele Stunden zusammen in diesem „Schloss der Träume“, wie es Sisi oft nannte.

Weder die Kriege noch das Wachstum der Stadt Wien zu einer Großstadt veränderten die natürliche Schönheit dieses Ortes, der heute Lainzer Tiergarten heißt.

Seit 1955 ist der Zugang zu diesem naturbelassenen Wildtierpark für alle frei. Er wurde schnell zu einem beliebten Ort der Entspannung und Erholung inmitten der Natur für Wiener und Gäste der Stadt. Sieben große Tore gewähren den Zutritt zum Tiergarten aus verschiedenen Richtungen, aber der Haupteingang ist das Lainzer Tor. Eine Karte an jedem Eingang zeigt die vielen Wanderwege des Naturparks. Innerhalb der Steinmauer gibt es Rehe und Hirsche, Bisons, Pferde und Wildschweine. Im Wald gedeihen seltene Bäume, Sträucher und Blumen. Schilder mit

Angaben über die Herkunft und Spezies der Bäume und Pflanzen informieren die Besucher.

Spiel- und Picknickplätze, eine Aussicht auf Wien aus bis zu 434 Metern Höhe und Begegnungen mit Wildtieren fast wie auf freier Wildbahn machen den Spaziergang durch den Lainzer Tiergarten zu einem unvergesslichen Erlebnis. Die Hermesvilla ist jetzt ein Museum in dem interessante temporäre Ausstellungen gezeigt werden. Das gemütliche Cafe-Restaurant bietet eine herrliche Gelegenheit für einen Imbiss nach einem langen Spaziergang auf den Pfaden des Parks. ★

Проф. Иван Шишманов и Движението „Паневропа“

ТЕКСТ Ст.н.с. д-р Румяна Конева*

„Паневропа“ – съюз на Духа и още повече на Сърцата“. Така през 1926 г., осем десетилетия преди България да стане равноправна членка на Европейския съюз, проф. Иван Шишманов (1862–1928) вижда бъдещата Обединена Европа.

Големият учен и интелектуалец е автор и до голяма степен архитект на българската следосвобожденска култура. С името му са свързани създаването на Софийския университет, Народния театър, читалищния съюз, музикалното училище, по-нататъшното развитие на БАН, Периодическото списание и Сборника за народни умотворения, наука и книжнина (СБНУК), който започва да издава веднага след успешната си докторантура в Лайпциг при проф. В. Вунт.

Завършил гимназия във Виена, следвал в Йена, Женева и Лайпциг, Шишманов се оформя като ревностен радетел на идеята за културно общуване между народите, изграждал мостове, търсел е обединителното между тях и в лицето на националните им култури е намирал мощен лост за развитие.

Затова и в началото на 1922 г., съвсем естествено, той прегръща идеята на граф Куденхоф-Калерги „Паневропа“ – едно предложение“. Движението бързо намира съмишленици и поддръжници сред водещите кръгове на интелектуалци, поети, писатели и философи на Европа: Пол

Валери, Хайнрих и Томас Ман, Стефан Цвайг, Герхарт Хауптман, Райнер Мария Рилке, Артур Шницлер, Зигмунд Фройд, Алберт Айнщайн, Ортега и Гасет, Рихард Щраус и пр. Към него се присъединяват и младият тогава кьолнски кмет Конрад Аденауер и виенският студент, по-късно австрийски канцлер, Бруно Крайски.

През октомври 1926 в столицата на австрийската република се свиква и първият паневропейски конгрес с 2000 делегати, сред които е и проф. Иван Шишманов. Ученият е там в качеството си на председател на българската секция на Паневропейския съюз, а едновременно с това е и в състава на единайсетенчленния президиум и взема важни организационни и идейни решения. Той ръководи и секцията за ролята и равнопоставеността на малките народи в културното многообразие на Европейския съюз, коментира много въпроси, поставени на конгреса, изнася два доклада, в които развива своята, а в случая и българската представа за бъдещите европейски щати.

В приветствената си реч Шишманов споделя ентузиазма си от идеята за Паневропа и заявява, че да се наричат „европейци“, за българите е „отдавнашен и висок идеал“. Нещо повече, те се възвръщат в „родината си“ (*Европа – б.а.*) след многовековно насилствено отсъствие. Шишманов призовава към „радост и любов“, цитирайки пред конгресмените Шилеровата „Песен за камбаната“.

По време на конгреса Шишманов прави много предложения, като две от тях разкриват и разбирането му за ролята на науката. Той настоява да се постави начало на постоянен обмен между професори в европейските университети и в кратки срокове в Женева да се учреди международен университет, който да бъде трибуна на

най-новите постижения на европейските учени. Идеята му е там да се подготвят млади специалисти от цяла Европа и да се възпитават в духа на общата представа за общуването между народите.

Пет години след учредяването на движението българският учен подготвя ръкописа „Куденхоф-Калерги и Рамзи Макдоналд и народностните малцинства“, в който разглежда много от аспектите на паневропеизма и проследява развитието на идеята, която през този период е намерила милиони поддръжници и се е превърнала в масово политическо и културно движение. Шишманов цитира италианския министър-председател Франческо Нити, според когото Европа е „alma mater (*майка хранителка – б.р.*) на цивилизацията“ и тя трябва да се спаси от гибел, а „патриотизмът на ХХ век трябва да бъде паневропейски“. Водещи общественици са на мнение, че целта е създаване на „федерация от федерации, една голяма Швейцария“.

Основно място в подготвяната работа Шишманов отделя на Куденхоф-Калерги и труда му Рапегора, определян от българския учен като „капитален“, поради което той смята за свой дълг да препоръча горещо идеите, застъпени в него. „Всяка нация е една светиня. Има само едно средство да се отстрани опасността от бъдеща война, особено в Източна Европа. Това средство е защита на малцинствата чрез общ етикет на национална търпимост, magna charta на всички европейски народи... Нека не се забравя, че националните въпроси играят днес същата роля, която играха едно време религиозните, и че никои народ, който има и най-малкото съзнание за своето достойнство, няма да се остави да бъде смазан“, пише професорът. ★

* Авторката е член на Института по история при БАН. Понастоящем е лектор по български език, литература и култура във фрайбургския университет „Алберт Лудвиг“.

Беседата е из цикъла „Произход и духовни корени на българите“. Организатори на срещата, проведена на 19 май, бяха Българската културно-просветна организация „Кирил и Методий“ – Виена, и Българският културен институт „Дом Витгенщайн“ – Виена.

Prof. Ivan Schischmanov und die Paneuropa-Bewegung

Концертхаус, октомври 1926
Konzerthaus, Oktober 1926

TEXT Dr. Romyana Koneva*
ÜBERSETZUNG Dimana Piperova

„Paneuropa – eine Union des Geistes und mehr noch der Herzen“. So sah Prof. Schischmanov (1862–1928) im Jahr 1926, acht Jahrzehnte bevor Bulgarien ein gleichberechtigtes Mitglied der europäischen Union werden sollte, ein zukünftiges vereintes Europa.

Der große Gelehrte und Intellektuelle war der Autor und unter Anderem auch der Architekt der bulgarischen Kultur in der Zeit nach der Befreiung Bulgariens 1878. Mit seinem Namen verband man die Gründung der Universität in Sofia, des Volkstheaters, des Verbands der Bulgarischen Volkslesestuben, der Musikschule, die weitere Entwicklung der Akademie der Wissenschaften und die von ihm gegründeten Zeitschriften „Periodicheskoto spisanie“ und „Sbornik za narodni umotvorenija, nauka i knizhnina“, welche er gleich nach seinem erfolgreichen Doktorat in Leipzig bei Prof. W. Wundt herausgab.

Nach dem Abschluss des Gymnasiums in Wien und Studien in Jena, Genf und Leipzig wurde Schischmanov zu einem engagierten. Förderer der Idee des kulturellen Dialogs zwischen den Völkern. Er baute Brücken und suchte das Verbindende zwischen ihnen. In ihren Kulturen sah er einen kraftvollen Hebel des Fortschritts. Deshalb begrüßte er die zu Beginn des Jahres 1922 erschienene Idee von Graf Coudenhove-Kalergi „Paneuropa – ein Vorschlag. Diese Idee fand rasch Gleichgesinnte und Anhänger in den führenden Kreisen der Intellektuellen, Künstler, Schriftsteller und Philosophen Europas: Paul Valery, Heinrich und Thomas Mann, Stefan Zweig, Gerhard Hauptmann, Rainer Maria Rilke, Arthur Schnitzler, Sigmund Freud, Albert Einstein, Ortega y Gasset, Richard Strauss und andere. Außerdem schlossen sich noch der damals junge Bürgermeister Kölns, Konrad Adenauer, und der Wiener Student und später österreichische Kanzler Bruno Kreisky an.

Im Oktober 1926 wurde in der Hauptstadt der Republik Österreich der erste paneuropäische Kongress mit 2000 Delegierten einberufen, unter ihnen auch Prof. Schischmanov. Der Gelehrte war dort in seiner Funktion als Vorsitzender der bulgarischen Sektion der Paneuropäischen Union, gleichzeitig nahm er aber auch einen Platz im elfköpfigen Präsidium ein und nahm an wichtigen Entscheidungsfindungen teil.

Er leitete die Sektion über die Minderheiten in der kulturellen Vielfalt der europäischen Union, kommentierte viele dem Kongress gestellte Fragen und erstellte zwei Berichte, in denen er seine eigene – in diesem Fall auch die bulgarische – Vorstellung über die zukünftigen europäischen Staaten darstellte.

In seiner enthusiastischen Begrüßungsrede bekundete Schischmanov seine Begeisterung für die „Idee Paneuropa“: „Uns Bulgaren wird es ein so hehres Ideal werden, Paneuropäer zu sein, ebenso wie es lange unser Ideal war, einfach Europäer zu heißen. Wir wissen, was es heißt deine geistige europäische Heimat zu verlieren“, und betonte den Ruf aus der Wiegebgeburtszeit „Zurück zu unserer Heimat, zurück zu Europa“. Während des Kongresses machte Schischmanov viele Vorschläge, wobei zwei davon sein Wissen um die Rolle der Wissenschaft deutlich machen. Er bestand auf dem Aufbau eines permanenten Austausches zwischen Professoren der europäischen Universitäten und innerhalb kurzer Zeit auf Gründung einer „internationalen Universität“ in Genf, die als eine Art Tribüne für die neuesten Errungenschaften europäischer Wissenschaftler dienen sollte. Der Grundgedanke seiner Idee war, dort junge Spezialisten aus ganz Europa vorzubereiten und sie im Geiste einer gemeinsamen Vorstellung über ein interkulturelles Miteinander auszubilden. Fünf Jahre nach der Gründung der Bewegung

gab der bulgarische Gelehrte eine Schrift mit dem Titel „Coudenhove-Kalergi und Ramsay MacDonald über die Volksminderheiten“ heraus, in der er viele Aspekte des „Paneuropäismus“ beleuchtete und die Entwicklung dieser Idee zurückverfolgte, die zu diesem Zeitpunkt bereits Millionen von Anhängern gefunden hatte. Sie hatte sich zu einer politischen und kulturellen Massenbewegung entwickelt. Schischmanov zitierte den italienischen Ministerpräsidenten Francesco Nitti, welcher Europa als „Alma Mater der Zivilisation“ sah, die vor einem Untergang gerettet werden müsse und der meinte, der „Patriotismus“ des 20. Jahrhunderts solle ein „Paneuropäischer“ sein.

Einen Hauptteil seiner Arbeit widmete Schischmanov Coudenhove-Kalergi und seinem Werk „Paneuropa“, welches der bulgarische Gelehrte als eine Art „Kapital“ betrachtete und sich deswegen verpflichtet fühlte, die von Kalergi vertretenen Ideen weiterzutragen. „Jede Nation ist ein Heiligtum. Es gibt nur ein Mittel um die Gefahr vor einem zukünftigen Krieg, und zwar besonders in Osteuropa, zu vermeiden. Dieses Mittel ist der Schutz der Minderheiten durch ein „gemeinsames Etikett der nationalen Toleranz“ – gewissermaßen eine Magna Charta aller europäischen Völker. Man darf nicht vergessen, dass die nationalen Fragen heute die gleiche Rolle spielen, wie damals die religiösen Fragen, und dass kein Volk, auch mit noch so geringem Selbstbewusstsein, sich jemals unterdrücken lassen dürfte“, schrieb Schischmanov. ★

* Die Autorin ist Dozentin im Institut für Geschichte an der Bulgarischen Akademie der Wissenschaften. Zurzeit ist sie Lektorin für bulgarische Sprache, Literatur und Kultur an der Albert-Ludwigs-Universität in Freiburg.

България в МАЛКИ СЪПКИ

*Кристина Оперман-Димов –
графичен дизайнер, специалист по
връзки с обществеността, майка на
пет деца, живее и работи във Виена*

ТЕКСТ и СНИМКИ
Кристина Оперман-Димов
ПРЕВОД Силвана Тренкова

Продължение от бр. 22

В продължение на три седмици пътувах сама из България, без да мога да говоря много добре езика. Пътуването беше като сближаване с българските ми предци, земя, култура и не на последно място с българския манталитет. Моят баща Димчо, който е дошъл в Австрия през 1942 година, си остана завинаги чужденец в страната и в семейството си. Сега, много години след неговата смърт, се почувствах достатъчно свободна да разбера повече за неговата страна.

Стара Загора

Автобусът за Стара Загора е почти като самолет на колела. С нас пътуваше и стюардеса, която даже ми се усмихна и много пъти ме попита дали бих желала нещо за пиене. Гледахме филм, в който хората седяха в един автобус и наблюдаваха пейзажите, точно както аз сега.

На крайпътния участък се продаваха саксии с туя. На оградата на автогарата се предлагаше афтършейв, а хората търсеха старо желязо в кофите за боклук и даже влизаха вътре.

Стара Загора е родният град на дядо ми, художника Васил Димов. Неговият баща е бил градинар. Научил е азбуката дотолкова, че да може да чете и пише, но всяка година спонсорираше по едно дете от града да посещава училище. Дядо ми трябвало да наследи занаята на градинар, ала най-голямото му желание било да стане художник. В крайна сметка отишъл да учи рисуване във Флоренция, където се запознал с момиче на име Италия. Те се оженили, заживели в София и имали три деца. Измъчвана от непрестанна носталгия, Италия решила да роди първите си две деца в Италия. Само баща ми Димчо, който бил

най-малкият и единственото момче, бил роден в София.

Братовчедка ми ме взе от автогарата и прекарахме два чудесни дни заедно. Тя си беше отделила време за мен, показва ми хубавия, зелен град с многото сенчести дървета и проведохме много приятни разговори. Разказа ми доста за нещата, за които баща ми никога не беше разказвал; когато си далеч от родината, много неща се превръщат в относително и се обсъжда единствено необходимото (особено когато не говориш на родния си език). Моят баща ни е разказвал много малко, а и ние не сме питали много.

Успях да разгледам къщата, в която са живели прабаба и прадядо. Днес се намира на много оживена улица и доста се е променила, градината е станала малка и е скрита зад висока стена, но все още е там. Има прекрасни стари снимки на градината от Стара Загора – бабата и дядото седят с внуците си под сянката на дървото, плетена кошничка, пълна с цветя, стои в скута на прабаба ми, а прадядо ми е с дълги мустаци и голям часовник на верижка. А под стола спи малко куче. Това са слънчеви летни снимки!

С р е щ н а х се с още две братовчедки в приятен ресторант, където хапнах любимото си ястие – печени чушки (никъде го няма във Виена), и ми донесоха родословно-

то ни дърво, което баща ми старателно е направил, когато е бил по-възрастен („Такова нещо може само Димчо да направи!“, казаха те), няколко стари снимки, които и те не бяха виждали. Тези неща бяха като доказателство за нашата родственост.

Тъй като исках да отида на морето, ми препоръчаха задължително да мина през Созопол, защото е най-хубавото място за хора на изкуството. На автогарата щели да ме посрещнат две жени, които били гъркини, и щели да ми предложат квартира, така че нямало да има проблем, особено като е краят на сезона, увериха ме те.

След като ми дадох изчерпателни инструкции, се качих на автобуса за Созопол (последният директен дотам за сезона) и хайде към прочутото Черно море! ★

Следва продължение

Къщата на прародителите ми, силно променена, и голямата градина от едно време, днес само малко квадратче във вътрешния двор
Das Haus meiner Urgroßeltern, stark verändert, und der einstige Riesengarten ist zu einem kleinen Geviert im Innenhof geschrumpft

Bulgarien in kleinen Schritten

*Christina Oppermann-Dimow –
Grafikerin, PR-Fachfrau, Mutter von
5 Kindern, lebt und arbeitet in Wien*

TEXT und FOTO
Christina Oppermann-Dimow
Fortsetzung von Ausgabe 22

Drei Wochen lang reiste ich alleine durch Bulgarien, ohne die Sprache gut zu können. Die Reise war als Annäherung an die bulgarischen Vorfahren, das Land, die Kultur und nicht zuletzt die Mentalität gedacht. Mein Vater Dimcho, seit 1942 in Österreich, war ein Fremder geblieben, im Land und in der Familie. Jetzt, viele Jahre nach seinem Tod, fühlte ich mich frei genug, mehr über sein Land zu erfahren.

Stara Zagora

Der Bus nach Stara Zagora ist fast wie ein Flugzeug auf Rädern. Es fährt eine Art Hostess mit, die mich sogar anlächelt und mehrmals fragt, ob ich was trinken möchte. Es läuft ein Film, in dem Leute im Bus sitzen und in die Landschaft schauen, genau wie ich jetzt.

Am Straßenrand werden Töpfe mit Thujen verkauft. Am Busbahnhof wird durch den Zaun hindurch Rasierwasser angeboten, Menschen suchen in den Abfallbehältern nach Alteisenern und kriechen sogar hinein.

Stara Zagora ist die Geburtsstadt meines Großvaters, des Malers Wassil Dimow. Sein Vater war Großgärtner. Selbst Analphabet, erlernte er erst im Alter Lesen und Schreiben, aber er finanzierte jedes Jahr einem Kind der Stadt den Schulbesuch. Mein Großvater sollte die Gärtnerei übernehmen, der aber wollte unbedingt Maler werden und studierte schließlich in Florenz Malerei, lernte dort ein Mädchen namens Italia kennen. Sie heirateten, lebten in Sofia und hatten drei Kinder. Von ständigem Heimweh geplagt, brachte Italia die ersten beiden Kinder in Italien zur Welt. Nur mein Vater Dimcho – der Jüngste und der einzige Junge (und als solcher entsprechend verwöhnt), kam in Sofia zur Welt.

Meine Cousine holte mich vom Busbahnhof

ab und wir hatten zwei schöne Tage miteinander. Sie nahm sich Zeit für mich, zeigte mir die hübsche, grüne Stadt mit den vielen schattigen Bäumen und wir hatten gute Gespräche. Sie erzählte mir viel von dem der Vater nie gesprochen hatte: fern der Heimat relativiert sich Vieles und nur das Notwendigste kommt zur Sprache, besonders wenn es nicht die Muttersprache ist. Mein Vater hat wenig erzählt und wir haben wohl auch wenig gefragt.

Ich konnte das Haus sehen, in dem meine Urgroßeltern gelebt hatten. Es ist zwar ganz verändert und in einer heute sehr belebten Straße, der Hausgarten ist sehr klein geworden und hinter einer hohen Mauer verborgen, aber er ist noch da! Es gibt wunderbare alte Gartenfotos aus Stara Zagora – die Großeltern mit den Enkelkindern, im Schatten der Bäume sitzen sie beisammen, ein geflochtenes Körbchen mit Blumen auf dem Schoß der Urgroßmutter, der Urgroßvater mit respektablem Schnauzbart und großer Uhrenkette. Unter seinem Stuhl schlummert ein kleiner Hund. Es sind lichtdurchflutete Sommerbilder!

Ich traf noch zwei weitere Cousins in einem gemütlichen Restaurant, ich aß mein Lieblingsgericht – gebratene Paprika (gibt es in Wien nirgends) – und überbrachte einen Familienstammbaum, den mein Vater in späten Jahren akribisch zusammengestellt hatte („Sowas kann nur Dimcho!“, riefen sie), und auch einige alte Fotos, die sie noch nicht kannten, als Beleg für unsere gemeinsamen Wurzeln.

Da ich ans Meer wollte, empfahlen sie mir,

unbedingt nach Sozopol zu fahren, das sei der richtige Ort für Künstler – dort würden an der Bushaltestelle dunkelhaarige Frauen stehen, das seien Griechinnen, und sie vermieten Zimmer, sagten sie, kein Problem, besonders in der Nachsaison.

Also steckte mich meine Cousine gut instruiert in den Bus nach Sozopol (es war der letzte der Saison, der direkt dorthin fuhr) und los ging's – ans berühmte Schwarze Meer! ★

Fortsetzung folgt

Бона и Васил Димови със своите внуци (моите бъдещи лели) около 1910 г.
Bona und Wassil Dimow mit ihren Enkelinnen (meinen künftigen Tanten) ca. 1910

Интернет радио „Татковина“

Радиото на българите по света разказва за България

На 9 февруари 2009 г. със собствена 24-часова програма стартира първото българско независимо интернет радио, насочено към българите по света – „Татковина“.

Медията си е поставила за цели да информира за различни събития и дейности, свързани с българите по света, да съхранява и разпространява българските традиции, фолклор, история и култура. Интернет радио „Татковина“ се стреми чрез музиката и словото да изгражда трайна и непрекъсната духовна връзка между българите, където и да се намират по света.

За проекта разговаряме с една от създателките му Албена Пейкова. По образование Албена е филолог, а по призвание искрено споделя, че радиото е нейната любов и страст. Избрана е за една от първите радиоводещи на радио „Веселина“ и дълги години работи като програмен директор на радиоверигата с национално покритие. По-късно с Илиана Нанчева, колега от радиото и телевизията, започват общ бизнес в сферата на пиара и рекламата, а не след дълго създават заедно и интернет радио „Татковина“ – проект, за който тя самата споделя: „Беше в сърцата и душите ни от дълго време“.

Как се роди идеята за интернет радио „Татковина“?

Много приятели и състуденти след 1992 г. заминаха да работят в чужбина. В един момент се оказа, че по-голяма част от хората, с които си учил, живял и работил, вече не са в България. Те споделяха, че им липсва информация и музика от родината. Разбира се, в интернет могат да се слушат почти всички български радиостанции, но с реалната им програма – т.е. във времето, когато например хората отвъд Океана слушат радио, за тях звучи само музика. Нашият

екип реши да създаде интернет радио със специална програма – новини, магазинни, авторски и хумористични предавания за нашите сънародници по цял свят, събрани с различните часови пояси.

Разкажете ни за екипа на проекта.

Интернет радио „Татковина“ е медиен проект на агенцията за реклама и пиар „Креатив Рей“. Създателите му сме четирима ентузиастични от Пловдив, но срещнахме силна подкрепа от всички хора, с които избрахме да работим за осъществяването на тази идея. Сред нас има банкери, радиоводещи, музиканти, преподаватели, политолози. Всеки един от тях е работил в различни медии през годините. Обединени сме от идеята да скъсим разстоянията между българите по целия свят.

Интересен е подходът ви програмата да се осъществява и с подкрепата на кореспонденти – българи, живеещи извън България. Как се координират толкова хора, и то на големи разстояния?

С желание, усмивка и добро отношение. А и нали сме във века на комуникациите. Новите технологии улесняват значително работата ни. Кореспондентите ни вече са 24-ма, но предстои да станат и повече. Правим график, уточняваме подробностите и действаме. Навсякъде по света срещаме хора, които с готовност се присъединяват към екипа ни.

Вече почти година и половина сте в ефир. Какви са впечатленията ви до мо-

Дорис Дукова, Албена Пейкова, Катя Маринова, Илиана Нанчева (от ляво на дясно)

ТЕКСТ Доника Цветанова
СНИМКА Архив на „Татковина“

мента? С какви хора се срещнахте, какви хора представихте?

Ако трябва да бъде искрена, според мен сънародниците ни зад граница са много повече българи, отколкото сме ние тук, в родината. На Гергьовден се запознахме с една изключителна млада жена, която живее и развива бизнес в Лондон, създава българското школо „Васил Левски“, предстои да открие и втори негов филиал. Ето за това говорим. За чувството на принадлежност към България, независимо къде по широкия свят си решил да живееш.

България има множество медии извън пределите си, насочени към общностите зад граница. Какво липсва на медийния пазар в страната?

Това се дължи на необходимостта от информация и комуникация, от поддържането на топла връзка с всички българи по света. На медийния пазар в България липсват истински независимите медии. Една част от електронните и печатните медии са определено подвластни на различни политически формации, други са подчинени на бизнес интереси, трети действат на принципа „Който дава парите, той поръчва музиката“ и т.н. За съжаление според последните проучвания България отново е на едно от последните места по свобода на словото. ★

Интернет радио „Татковина“ можете да слушате на www.tatkovina.com.

Meine Träume

ТЕКСТ Мария Колева

През тази година Държавната агенция за българите в чужбина (ДАБЧ) проведе 10-ото юбилейно издание на конкурса по изобразително изкуство за деца и юноши от българските общности по света „България в моите мечти“. 780 деца от цял свят са нарисували 860 мечти за България.

Александра Ценова от II клас на Българското училище за занимания в свободното време „Св.св. Кирил и Методий“ – Виена, спечели втора награда в категорията за деца от 6- до 10-годишна възраст.

На белия лист Алекс е събрала най-пъстрите цветове и най-красивите усмивки, защото иска България да е шарена „като моята рисунка и хората там да са щастливи като момиченцето Руми“. Затова им е нарисувала къща сърце с покрив усмивка, мила буболечка, която раздава целувки, огромна детелина и още „по-огромна“ летяща ягода.

„Обичам България, защото там имам много приятели. Мечтая си хората да са добри и да се обичат“, казва малката художничка. ★

TEXT Maria Koleva
ÜBERSETZUNG Silvana Trenkova

In diesem Jahr hat die Staatsagentur für Bulgaren im Ausland die zehnte Jubiläumsausgabe des Wettbewerbs für Wahlkunst für Kinder und Jugendliche von bulgarischen Gemeinschaften auf der Welt „Bulgarien in meinen Träumen“ durchgeführt. 780 Kin-

der aus der ganzen Welt haben 860 Träume nach Bulgarien gemalt.

Aleksandra Tsenova, die die 2. Klasse an der Bulgarischen Schule für Beschäftigungen in der Freizeit „Hl. hl. Kiril und Method“ – Wien, besucht, hat den 2. Platz in der Kategorie für Kinder zwischen 6 und 10 Jahre erreicht.

Auf dem weißen Blatt hat Alex die buntesten Farben und die schönsten Lächeln gesammelt, weil es ihr Wunsch ist, dass Bulgarien bunt ist – „wie auf meinem Bild und die Menschen da sind glücklich, genau wie das Mädel Rumi“. Deshalb hat sie ein Haus in Form eines Herzens mit einem Lächeln als Dach, ein niedliches Käferchen, das Küsse verteilt, einen riesigen Klee und eine „noch riesigere“ Erdbeere, die fliegen kann, gemalt.

„Ich liebe Bulgarien, weil ich da viele Freunde habe. Ich wünsche mir, dass die Menschen wohl­tätig sind und sich lieben“, sagt die kleine Malerin. ★

Гаманка

Трийсетина сестрици
все от тънки чертици.
Станеш ли със тях другар,
туй ще ти е ценен дар:
с тяхна помощ най-добре
ум и разум се бере.
Що е то?

(Български)

Асен Разцветников

Rätsel

Dreißig Schwestern,
die aus dünnen Strichen gemacht sind.
Wenn du mit ihnen befreundet bist,
wird das ein großes Geschenk für dich sein.
Dank ihrer Hilfe, kannst du am besten
Verstand und Vernunft pflücken.
Was ist das?

(Die Buchstaben)

Асен Разцветников

Internationale ART connection

На 19 юни Българският културен институт „Дом Витгенщайн“ бе домакин на изключителна съвместна проява на имена от България, Германия и Австрия, участващи с поезия, графика, живопис, фотография и пърформанс.

Творческото магине, организирано от „Идейно общество“ и художничката Юлиана До, събра на едно място творци като директора на Кюнстлерхаус проф. Йоахим Лотар Гартнер, ас.-професор Корнелия Крафт, Нестор Ковачев, Алекс Ринеш, Петър Кубелка, Юлиана До и Йоханес Булгарини.

„Радвам се, че станаме домакин на мероприятията, събиращо различни и изявени творци. Едни от представените днес – Юлиана До и Нестор Ковачев, са познати на българската публика. Юлиана До, бих казал, се превърна в утвърдено име. Щастливи сме, че в началото на творческите ѝ търсения една от първите ѝ изложби бе именно тук – сподели пред „Българите в Австрия“ Борислав Петранов, директор на БКИ „Дом Витгенщайн“. – Нестор Ковачев е за първи път при нас, но инсталацията, която той направи, ще бъде интересна и в по-широк мащаб и би могла

да остане като постоянна“. Споменатата инсталация на най-младия участник в магинето проследява житейския път на големия австрийски философ Лудвиг Витгенщайн в поредица от илюстрации. Част от тях са заимствани от книгата *Introducing Wittgenstein: A Graphic Guide* и съчетават

текст и черно-бели графични елементи по подобие на комикс. За да разчупи този карикатурен стил, авторът е интегрирал свои рисунки на хора, изиграли важна роля в живота на Витгенщайн, които с финия си шрих и употребата на цвят се открояват като интересен акцент в цялостната концепция.

„Първоначалната ми идея за събитието бе организирането на съвместно представяне с няколко художници, с които работя добре, като водещо бе те да представят различни медии (*под „медия“ се разбират различните видове изкуство – б.р.*) – разказа Юлиана До. – Предизвикателството бе как те да бъдат куратирани и показани така, че да образуват едно цяло“. Авторката присъстваше с обект, инсталация и картини.

Това е първата изложба от този мащаб в Австрия, съорганизирана от „Идейно общество“. Стефан Стоев, председател на организацията, сподели, че е много развълнуван и удовлетворен от полученото се хармонично съчетание между различните творци: „Надявам се, че този проект ще вдъхнови поредица от подобни инициативи“.

И наистина, хармонията и атмосферата бяха изключителни. Всеки художник откри своя малък свят, който обаче като че ли допълваше всички останали, колкото и различни като техника и търсения да бяха

те. Фотографиите на Петър Кубелка на вила „Тугендат“ и „Дом Витгенщайн“ бяха вдъхновени от отраженията в

прозорците и стъклените повърхности на двете изключителни къщи. Картините на Алекс Ринеш от проекта „Морска ивица“ отведоха гостите на морския бряг в търсене на липсващото лято. В завършения си вариант този проект ще има дължина 50 м от свързани помежду си картини. С две творби взе участие германската авторка Корнелия Крафт. Тя представи фотоинсталацията *Schwarm Sekunden*, както и последния си проект „7 x 7 x 7“, който за първи път бе показан пред австрийска публика. „7 x 7 x 7“ е артпърформанс, в който се пресъздават седемте смъртни греха, като всяко изпълнение продължава седем минути. И двата проекта са осъществени в Бейрут, където Корнелия Крафт преподава като гост-лектор в Американския университет. Директорът на Кюнстлерхаус проф. Гартнер пък изложи пет свои картини. „Познавам Юлиана от дълго време и ценя много нейните творби. Когато ми спомена за този съвместен проект, веднага се съгласих да взема участие“, сподели той. Творбите му се отличаваха от останалите със симбиозата си от преливаща музика, ритмичност и светлови контрасти. ★

ТЕКСТ Доника Цветанова и Блага Златева
СНИМКИ Елица Девря

Internationale ART connection

Am 19. Juni öffnete das Bulgarische Kulturinstitut Haus Wittgenstein seine Tore für eine gemeinsame Veranstaltung, bei der sich Teilnehmer aus Bulgarien, Deutschland und Österreich mit Poesie, Grafik, Malerei, Fotografie und Kunstperformance präsentierten.

TEXT Donika Tsvetanova und Blaga Zlateva
FOTO Elitsa Devrnja

Die Kunstmatinee, die von IDEA Society und der Malerin Juliana Do organisiert wurde, brachte Künstler wie den Präsidenten des Künstlerhauses Prof. Joachim Lothar Gartner, Ass.-Prof. Cornelia Krafft, Nestor Kovachev, Alex Rinesch, Peter Kubelka, Juliana Do und Johannes P. Bulgarini zusammen.

„Ich freue mich, dass wir Gastgeber von einer Veranstaltung sind, die so verschiedene und erfolgreiche Künstler zusammenbringt. Manche der Künstler, die sich heute vorgestellt haben – Juliana Do und Nestor Kovachev, sind dem bulgarischen Publikum schon bekannt. Juliana Do hat sich schon einen Namen gemacht. Noch am Anfang ihrer schöpferischen Versuche fand eine ihrer ersten Ausstellungen gerade hier statt – erzählte der Direktor des BKI Haus Wittgenstein Borislav Petranov. – Nestor Kovachev ist zum ersten Mal bei uns, aber die Installation, die er gemacht hat, würde auch in einem größeren Rahmen interessant sein und könnte als Dauerinstallation im Haus bleiben.“

Die oben genannte Installation des jüngsten Teilnehmers an der Matinee verfolgt den Lebensweg des großen österreichischen Philosophen Ludwig Wittgenstein in einer Reihe von Illustrationen. Ein Teil davon stammt aus dem Buch *Introducing Wittgenstein: A Graphic Guide* und kombiniert schwarz-weiße grafische Elemente in einer comic ähnlichen Form. Um diese karikaturartige Darstellung aufzulockern, hat der Autor eigene Zeichnungen integriert, die Persönlichkeiten darstellen, die eine wichtige Rolle im Leben Ludwig Wittgensteins spielten. Sie

zeichnen sich durch den feinen Strich als interessanter Aspekt im ganzen Konzept aus.

„Meine erste Idee für die Veranstaltung war, eine gemeinsame Vorstellung mit einigen Künstlern zu organisieren, mit denen ich gut zusammenarbeite, wobei mir wichtig war, verschiedene Medien zu zeigen (*unter „Medien“ sind hier die verschiedenen Kunstformen zu verstehen – Anm. Red.*) – erzählte Juliana Do. – Die Herausforderung war, diese so zu kuratieren und so darzustellen, das sie ein Ganzes bilden.“ Bei der Kunstmatinee präsentierte sich die Autorin mit Objektkunst, Installation und Malerei.

Das ist die erste Ausstellung dieser Größe in Österreich, die IDEA Society mitveranstaltet. Stefan Stoev, Obmann der Organisation, teilte mit, dass er von der gelungenen harmonischen Kooperation der verschiedenen Künstler begeistert sei: „Ich hoffe, dass dieses Projekt eine Reihe von solchen Initiativen vorantreiben wird.“

In Wirklichkeit waren die Harmonie und die Atmosphäre einmalig. Jeder Künstler öffnete seine kleine Welt, die irgendwie alle anderen zu ergänzen schien, auch wenn die Techniken und die schöpferischen Wege so verschieden waren. Die Fotografien von Peter Kubelka von Villa Tugendhat und Haus Wittgenstein wurden durch die Widerspiegelungen in den Fenstern und Glasflächen der beiden imposanten Häuser inspiriert. Die Bilder von Alex Rinesch aus seinem *Coastline*-Projekt nahmen die Gäste mit auf eine Reise an die Meeresküste auf der Suche nach dem verlorenen Sommer. Das Projekt besteht aus vielen Ausschnitten, die

Und in den Nächten
bohren sich meine Hände
in dunkle Himmelslaugen,
reißen Löcher ohne Ende
und wie aus tausend Augen
strömen Tränen auf mich zu.

Schöpfe aus der Kraft der Liebe
ruft's aus dem stillen Sein.

Da formen meine Hände
tausend Sterne ohne Ende
und stopfen Löcher damit zu
und schöpfen Dunkles leer
und schaffen Dir und mir ein Lichtermeer.

Johannes P. Bulgarini

aufeinanderfolgen und in der fertigen Form ein insgesamt 50 m langes Bild bilden sollen. Mit zwei Werken nahm die deutsche Künstlerin Cornelia Krafft an der Matinee teil. Sie präsentierte die Fotoinstallation *Schwarm Sekunden* sowie ihr letztes Projekt „7 x 7 x 7“, das zum ersten Mal vor österreichischem Publikum vorgestellt wurde. „7 x 7 x 7“ ist ein Art Performance, in dem die sieben Todsünden inszeniert werden, wobei jede Darstellung sieben Minuten dauert. Beide Projekte wurden in Beirut realisiert, wo Cornelia Krafft als Gastprofessorin an der Amerikanischen Universität unterrichtet. Der Direktor des Künstlerhauses Prof. Gartner stellte fünf Bilder aus. „Ich kenne Juliana seit langem und schätze ihre Arbeit sehr. Als sie mir von diesem gemeinsamen Projekt erzählt hat, war ich sofort bereit mitzumachen“, erzählte er. Seine Arbeiten zeichneten sich von den anderen durch die Symbiose zwischen Musik, Rhythmik und Lichtkontrasten ab. ★

БЪЛГАРСКИ ПРАВОСЛАВЕН ПАРАКЛИС

„Св. св. Кирил и Методий“
1040 Виена, Клагбаумгасе 4
Тел./факс 01/581-30-04 (църковен),
0699/195-85-481
www.orthodoxes-kloster.at

Програма за юни и юли

Дата Час

Август

1	10	Св. литургия
6	8	Св. литургия. Преображение
7	18	Вечерно богослужение
8	10	Св. литургия
14	18	Вечерно богослужение
15	10	Св. литургия. Успение Богородично
21	18	Вечерно богослужение
22	10	Св. литургия
28	18	Вечерно богослужение
29	10	Св. литургия

Септември

4	18	Вечерно богослужение
5	10	Св. литургия
8	8	Св. литургия. Рождество Богородично
11	18	Вечерно богослужение
12	10	Св. литургия
14	8	Св. литургия. Въздвижение на Св. кръст
18	18	Вечерно богослужение
19	10	Св. литургия
20	8	Св. литургия. Св. пророк Илия
25	18	Вечерно богослужение
26	10	Св. литургия

Служи се на църковнославянски
и новобългарски език

Св. Климент Охридски

... и родът му беше от
северните мизи...

(*Теофилакт Охридски, † 1125*)

На 27 юли 916 г. умира св. Климент Охридски, епископ Велички, роден ок. 840. Той е прославян в древните славянски източници като най-даровития пряк ученик и продължител на делото на славянските първоучители св. св. Кирил и Методий и пръв епископ на българския народ. Според житието на светеца, съставено от гръцкия духовник Теофилакт († 1125) – архиепископ Охридски и Български от 1084 до 1107, Климент е произхождал от благороднически род от Мизия (Северна България).

Св. Климент Охридски е организатор на българската църква, съратник на цар Борис I и цар Симеон Велики в утвърждаването на старобългарската просвета и култура в края на IX–началото на X в.

През 886 г. Климент е изпратен от цар Борис I за учител в западнобългарската област Кутмичевица (сега в границите на областта Македония, Гърция и Албания). Там Климент основава училище, означаващо днес като Охридската книжовна школа. Това е вторият голям български културен център през IX–X в. наред с Преславската книжовна школа. Климентовата школа в Охрид е всъщност първият български университет и един от най-ранните в средно-

Св. Климент Охридски, XIV в.
Hl. Kliment von Ochrid, 14. Jh

ТЕКСТ Доц. д.ф.н. Димитър Дунков

вековна християнска Европа. В него светецът обучава над 3500 ученици.

През 893 Климент е ръкоположен за епископ и изпратен от цар Симеон Велики в областта Велика (сега отчасти в България, Гърция и Вардарска Македония) – затова светецът е известен и под името Климент, епископ Велички.

След кончината си на 27.07.916 Климент Охридски е погребан в построения от него манастир „Св. Панталеймон“ на хълма Плаошник в Охрид. Паметта на светеца се чества два пъти в годината:

- на 27 юли заедно с паметта на св. Седмочисленици – св. св. Кирил, Методий, Климент, Горазд, Наум, Сава и Ангеларий;
- на 25 ноември заедно с паметта на св. Климент, папа Римски (St. Clemens Romanus, † 101), чиито мощи св. Константин-Кирил Философ открива в Херсон (дн. Крим).

Българската Алма матер – Софийският университет, и университетът в Битоля в БЮР Македония носят името на св. Климент Охридски. ★

ТЕЛЕШКО С КАРТОФИ И СПАНАК

Приготвяне

Телешкото месо се нарязва на хапки, слага се малко мазнина (2–3 с.л.) и се запързва, долива се вода, колкото да го покрие, и се вари на средно силен котлон до омекване, като често се разбърква. След омекването на месото се добавят нарязаните на кубчета картофи, долива се вода, ако е необходимо. Преди картофите да са напълно готови, се прибавя замразеният (или изчистен и нарязан пресен) спанак, добавя се сол и се разбърква. Вари се до готовност (установява се чрез опитване). Добавя се ситно нарязан пресен босилек и червен пипер на вкус. При сервиране може да се натроши сирене или да се добави кисело мляко. Поръсва се с черен пипер преди директна консумация.

Продукти

500 г телешко месо
750 г спанак
3 големи картофа, нарязани на кубченца
Босилек, сол,
червен пипер,
черен пипер

Hl. Kliment von Ochrid

... und stammte sein Geschlecht aus dem
nördlichen Mösien...

(Erzbischof Theophilakt von Ochrid, † 1125)

TEXT und ÜBERSETZUNG
Dr. Dimitar Dunkov, Univ.-Doz.

Am 27. Juli des Jahres 916 starb der hl. Kliment Ochridski, Bischof von Velika, geboren um 840. Kliment Ochridski wird in den alten slawischen Schriften als der begabteste Schüler der Slawenlehrer Kyrill († 869) und Method († 885) hoch geehrt. Er gilt als der erste Bischof des bulgarischen Volkes. Der griechische Geistliche Theophilakt († 1125), Erzbischof von Ochrid und ganz Bulgarien von 1084 bis 1107, schrieb eine Vita des Heiligen. Nach dieser Vita stammt der hl. Kliment von einem adeligen Geschlecht aus Mösien, d. h. Nordbulgarien, ab.

Der hl. Kliment ist Organisator der bulgarischen Kirche und gemeinsam mit Zar Boris I und Zar Simeon des Großen Mitstreiter für die Festigung der altbulgarischen Bildung und Kultur am Ende des 9.–Anfang des 10. Jahrhunderts.

886 wurde Kliment als Lehrer in das Gebiet Kutmichevitsa entsandt: dieses Gebiet liegt heute in zum Teil in der FYR Makedonien, in Griechenland und in Albanien, und war damals Westbulgarien. Dort gründete Kliment die sog. Ochrider Schule. Nach der Preslaver Schule in Ostbulgarien ist dies das 2. große Zentrum bulgarischer Kultur und Bildung im 9. und 10. Jh. Die Schule von Kliment in Ochrid ist de facto die erste bulgarische Universität – und ist somit eine der ersten Universitäten im christlichen Europa.

Nach alten Quellen hat Kliment dort mehr als 3500 Schüler ausgebildet.

893 wurde Kliment zum Bischof geweiht und von Zar Simeon dem Großen in das Gebiet Velika entsandt (dieses Gebiet liegt heute teils in Bulgarien, Griechenland und in der FYR Makedonien). Deshalb ist er auch unter dem Namen Kliment Velichki bekannt.

916, nach seinem Ableben am 27. Juli, wurde Kliment Ochridski im Kloster Hl. Pantaleimon auf dem Hügel Plaoshnik in Ochrid begraben. Dieses Kloster wurde einst vom ihm selbst gegründet. Im orthodoxen Kalender wird Kliment von Ochrid an folgenden Daten gefeiert:

- am 27. Juli gemeinsam mit den sog. Heiligen Sieben – Konstantin-Kyrill, Method, Gorazd, Kliment, Naum, Sava und Angelarius;
- am 25. November gemeinsam mit dem hl. Klement, Bischof von Rom (St. Clemens Romanus, † 101). Dessen Gebeine wurden vom hl. Konstantin-Kyrill in Herakles, auf der heutigen Halbinsel Krim, entdeckt.

Zwei Universitäten tragen den Namen des Heiligen – die Universität in Sofia und die Universität in Bitola, FYR Makedonien. Beide nennen sich Kliment-Ochridski-Universität. ★

Програма за август и септември

Дата Час

Август

1	10,15	10-а неделя след Петдесетница. Злат. св. лит. Енор. кафе. 7-а неделя след Петдесетница. Злат. св. лит. Енор. кафе
6	10,15	Преображение Господне. (Разрешава се риба.)
8	10,15	11-а неделя след Петдесетница. Злат. св. лит. Св. причастие. Енор. кафе
15	10,15	12-а неделя след Петдесетница. Успение на Пресвета Богородица. Злат. св. лит. Св. причастие. Енор. кафе
22	10,15	13-а неделя след Петдесетница. Злат. св. лит. Енор. кафе
29	10,15	14-а неделя след Петдесетница. Отсичане на главата на св. Йоан Кръстител. (Пост. Разрешава се олио и вино.) Злат. св. лит. Енор. кафе

Септември

1	10,15	Начало на църковната нова година
5	10,15	15-а неделя след Петдесетница. Злат. св. лит. Енор. кафе
8		Рождество Богородично
12	10,15	Неделя пред Въздвижение. Злат. св. лит. Енор. кафе
14	10–12	Въздвижение на честния кръст Господен (Кръстовден). (Строг пост.) Църквата е отворена, за да си запалите свещ и да се помолите
17		Св. мчци София, Вяра, Надежда и Любов
19	10,15	Неделя след Въздвижение. Злат. св. лит. Енор. кафе
21	18–19	Записване за групата по вероучение
26	10,15	1-ва неделя след неделята подир Въздвижение. Злат. св. лит. Енор. кафе
28	18–19	Записване за групата по вероучение. Час по вероучение – за деца

Възможност за изповед – всеки неделен ден след предварително уговорен час (по телефона)

RINDFLEISCH MIT KARTOFFELN UND SPINAT

Zutaten

500 g Kalbfleisch
750 g Spinat
3 große, gewürfelte
Kartoffeln
Basilikum
Salz
Paprikapulver
Schwarzer Pfeffer

Zubereitung

Das Kalbfleisch in Happen schneiden, ein bisschen Fett (2–3 EL) zugeben und anbraten, Wasser zugießen bis das Fleisch bedeckt ist. Bei mittlerer Hiltze kochen bis es weich wird, dabei regelmäßig umrühren. Wenn das Fleisch weich ist, die gewürfelte Kartoffeln hinzugeben, falls nötig Wasser zugießen. Bevor die Kartoffeln ganz fertig sind, den tiefgekühlten (oder den gereinigten und geschnittenen frischen) Spinat zugeben, mit etwas Salz bestreuen und umrühren. Kochen lassen bis es fertig ist (feststellen durch Kosten). Das fein geschnittene Basilikum und den roten Pfeffer nach Geschmack begeben. Beim Servieren nach Belieben Käse zerbröckeln oder Joghurt zugeben. Kurz vor dem Verzehr mit schwarzem Pfeffer würzen.

Предстоящи събития

КОНКУРС

за учител по предучилищна подготовка, начален учител по български език и литература
4и учител по пеене

Необходими документи:

1. Молба.
2. Автобиография (със снимка).
3. Копие от диплома за завър-

шено образование с учителска правоспособност.

Документите могат да се изпращат на адрес: *Българо-австрийско училище за занимания в свободното време „Св.св. Кирил и Методий“, А-1040 Виена, Кюнплац 7/10, или на имейл irina_vladikov@hotmail.com, тел. 0699/123-01-484.*

Крайният срок за подаване на документите е 30.08.2010 г.

УВАЖАЕМИ РОДИТЕЛИ!

За учебната 2010/2011 г. можете да запишете децата си на 13, 14 и 15.09.2010 г. от 16 до 19 ч. в българското училище. Информация за необходимите учебници ще намерите на www.bulgarische-schule.at.

Откриване на учебната година на 15.09.2010 г. от 17,30 ч. в залата на Българското търговско представителство – 1040 Wien, Kühnplatz 7 (в двора на жилищния комплекс).

Занятията започват от 20.09.2010 по график, който ще бъде съобщен при откриването и публикуван на страницата на училището.

31. 07. – 12. 09. 2010

FILM FESTIVAL 2010 AUF DEM WIENER RATHAUSPLATZ

Open-Air-Veranstaltung

Auch im Sommer 2010 lockt das Film Festival mit Sternstunden aus der Welt der Oper, des Balletts und der Weltmusik Gäste aus dem In- und Ausland auf den Rathausplatz. Darüber hinaus laden zahlreiche Gastronomen wieder zu einer internationalen kulinarischen Reise.

31. 07. – 01. 08. 2010

ГАЙДАРСКИ СЪБОР В С. ГЕЛА

България, Родопите

Всяка година през първата събота и неделя на август гайди огласят родопското село Гела. Националното надсвирване, известно още като Илинденски събор, се провежда на ливадите край с. Гела. Официалните дати за тази година са 31.07.–01.08.2010 г.

DUDELSACK- KLÄNGE IM DORF GELA

Bulgarien,
Rhodopen

Aus dem Dorf Gela in den Rhodopen erschallen jedes Jahr am ersten Augustwochenende wunderschöne Dudelsackklänge. Dieses Jahr findet der Wettbewerb am 31. 07. und 01. 08. 2010 statt.

28. 08. – 05. 09. 2010

APOLLONIA

Bulgarien, Sozopol

Ab 28. August bis 5. September treffen sich schon seit 26 Jahren einige der berühmtesten bulgarischen Schauspieler, Künstler und deren Fans in Sozopol.

INFO www.apollonia.bg/bg

03. 10. 2010

Messe Wien, 9 Uhr

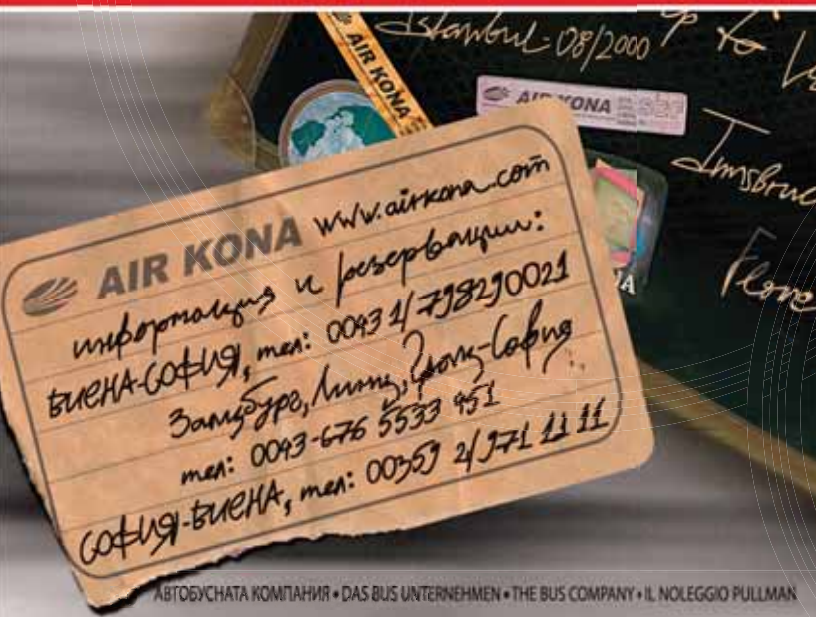
7. WIENER FOTOMARATHON – WETTTLAUF UM DIE BESTEN BILDER

Nach dem großen Andrang im Vorjahr mit über 1500 Teilnehmern werden auch heuer wieder viele Fotobegeisterte aus dem In- und Ausland bei diesem Freizeitevent für Jung und Alt erwartet.

24 Motive, 12 Stunden, eine Kamera und Du!
INFO www.foto-marathon.at

VIB: Öffnungszeiten täglich 6:30 - 21:00
1030 Wien, Erdbergstrasse 200 A, Tel. 01 - 798 29 00 - 0*

Българите в Австрия

Как да се абонирате за списанието
Годишен абонамент – 12 €

Банкова сметка

Kulturverein Bulgaren in Österreich,
Erste Bank, PLZ 20111,
Kontonr. 28714074000

Ако извършвате превода електронно с e-banking:

- в полето **Приложение (Verwendungszweck)** напишете *Abonnement*;
- в полето **Допълнителен текст (Zusatztext)** напишете името и адреса си.

Wie ist die Zeitschrift zu abonnieren
Jahresabonnement – 12 €

Konto

Kulturverein Bulgaren in Österreich,
Erste Bank, PLZ 20111,
Kontonr. 28714074000

E-banking:

- im Feld **Verwendungszweck** schreiben Sie bitte *Abonnement*;
- im Feld **Zusatztext** geben Sie Ihren Namen und Adresse bekannt.

Mag. Zlatka Bojtcheva

GERICHTS- UND
KONFERENZDOLMETSCHERIN
Bulgarisch, Russisch, Italienisch
1050 Wien, Pilgramgasse 11
Mobil 0664/355-72-62
E-Mail zlatka_bojtcheva@hotmail.com

Mag. Vessela Makoschitz

ALLGEMEIN BEEIDETER GERICHTS-
DOLMETSCHER FÜR BULGARISCH
1060 Wien, Luftbadgasse 11/1
Tel. 0664/412-67-25, Fax 01/585-20-68
E-Mail Vessela.Makoschitz@chello.at

Mag. Hristina Wolfsbauer

GERICHTSDOLMETSCH UND
ÜBERSETZERIN FÜR BULGARISCH
1020 Wien, Heinestr. 24–28/3/29
Tel. 01/212-53-80, Fax 01/219-78-04,
Mobil 0676/498-73-60

Mag. Dora Ivanova

GERICHTSDOLMETSCHERIN
BULGARISCH UND RUSSISCH
1040 Wien, Margaretenstr. 21/1/4
Tel. 01/586-63-34, Fax 01/586-22-69,
Mobil 0676/421-39-10
E-Mail dora.ivanova@chello.at
<http://dora.ivanova.at>

ТЪРСЯ ПРИЯТЕЛИ

на
пенсионна възраст (60–70 г.) от
Bezirk Mödling (спирка Wr. Neudorf
– Badner Bahn), тел. 0664/504-39-36,
Данчето

SICHERHEIT ZU GÜNSTIGEN PREISEN

MAUER locking systems TÜV-CERT
• Hoch-Sicherheits-Zylinder MAUER
LOGO® (секретни ключалки с
патентован профил)
• Balkenschlösser für ein- und zweiflü-
gelige Türen
1060 Wien, Lehar Gasse 17
Tel. 0676/303-71-78

COMPUTERREPARATUR

Schnell und günstig
Tel. 0650/338-76-52

NK-BUCHHALTUNGS OG

Firmengründung, Buchhaltung,
Lohnverrechnung, Jahresabschluss
Wir sprechen Ihre Sprache: Bulga-
risch, Serbisch, Russisch, Deutsch
Tel. 01/971-30-28, 0676/360-23-18,
0650/72-72-220

Немски за свободното време

**Където има желание, има и път
(или също: шубрак)**

С този израз се набляга на това, че човек
винаги намира някакво решение, когато
наистина иска да постигне нещо.

*Той ще постигне мечтата си за собствен
дом. Където има желание, има и път.*

Вторият вариант е по-скоро шеговит.

Какво означава – двамата съвсем невин-
но са отишли на разходка? Където има
желание, има и шубрак.

**Wo ein Wille ist, ist auch ein Weg
(auch: ein Gebüsch)**

Mit dieser Redensart wird zum Ausdruck
gebracht, dass man eine Möglichkeit findet,
wenn man etwas ernsthaft erreichen will.

*Er wird seinen Traum vom Eigenheim ver-
wirklichen, wo ein Wille ist, ist auch ein Weg.*

Die zweite Variante ist scherzhaft gemeint.

*Was heißt hier, die beiden gehen nur ganz
unschuldig miteinander spazieren? Wo ein
Wille ist, ist auch ein Gebüsch!*

Важни адреси

Посолство на Р България
1040 Wien, Schwindgasse 8
Тел. +43 1/505-31-13,
www.bulgaria.bg

Български културен институт
„Дом Витгенщайн“
1030 Wien, Parkgasse 18
Тел. +43 1/713-31-64,
www.haus-wittgenstein.at

Българо-австрийско училище за
занимания в свободното време
„Св.св. Кирил и Методий“
1040 Wien, Kühnplatz 7/10
Тел. +43 699/818-44-088,
www.bulgarische-schule.at

www.bulgaren.org

НОВ
ДИЗАЙН

NEUES
Design

НОВО

Вече можете да сваляте старите броеве на списанието като PDF документ от менюто *Архив*

АКТУАЛНО

Новините от живота на общността ще намерите на заглавната страница

NEU

Ab sofort haben sie die Möglichkeit die alten Ausgaben als PDF-Dokument unter *Archiv* herunterzuladen

AKTUELL

Die Berichte über die Aktivitäten unserer Community finden Sie direkt auf der Anfangsseite

Годишен абонамент – 12 €

Преведете сумата от 12 € на посочената банкова сметка (*Kulturverein Bulgaren in Österreich, Erste Bank, PLZ 20111, Kontonr. 28714074000*), като в полето **Verwendungszweck** напишете *Абонамент*, а в **Допълнителен текст** – името и адреса си.

Единична цена 2,50 €

Можете да закупите от
Teleconcept Trade Agency GmbH
1040 Wien, Margaretenstraße 8

Jahresabonnement – 12 €

Überweisen Sie die Summe von 12 € auf das Konto (*Kulturverein Bulgaren in Österreich, Erste Bank, PLZ 20111, Kontonr. 28714074000*). Im Feld **Verwendungszweck** schreiben Sie bitte *Abonnement* und im Feld **Zusatztext** geben Sie Ihren Namen und Adresse bekannt.

Einzelpreis 2,50 €

Sie können kaufen bei
Teleconcept Trade Agency GmbH
1040 Wien, Margaretenstraße 8